Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 614 | vineri 26 mai 1961 | 8 pagini 25 bani

În fiecare școală, legătura învățămîntului cu practica, cu minunatele cuceriri ale tehnicii înaintate devine tot mai mult o puternică realitate. Pentru elevii Școlii medii nr. 2 din Galați, de pildă, radiofonia, strîns îmbinată cu însușirea cunoștințelor în domeniul electrotehnicii, a devenit o adevărată pasiune.

Iată-i bunăoară, în clișeul de alături, pe elevii clasei a XI-a de la această școală lucrînd la montarea, din piese recuperate, a unor aparate de radio ce vor fi folosite ca materiale didactice.

Pregătirea practicii continue

Atenție conținutului muncii

Experiența anilor trecuți a arătat ce aport considerabil au activitățile practice continue asupra dezvoltării și consolidării deprinderilor de muncă ale elevilor, asupra dezvoltării sentimentului lor de dragoste față de muncă și față de oamenii muncii. Dar, ca și celelalte activități cu caracter instructiv-educativ — și chiar într-o măsură mai mare decît acestea, deoarece se desfășoară nu numai în școală ci și în afara ei — practica continuă dă rezultatele dorite numai dacă o organizăm cu grijă, cu minuțiozitate.

Care sînt problemele principale pe care trebuie să le avem în vedere în desfășurarea practicii continue? Cum este și firesc, aceste probleme privesc în primul rînd conținutul muncii.

Cu toate că activitățile din cadrul practicii nu sînt legate direct de studierea unor teme anumite din programă, ele trebuie organizate astfel încît cunoștințele și deprinderile pe care le vor căpăta acum elevii să se îmbine strîns cu cele însușite de ei în timpul anului. Conținutul practicii trebuie să fie determinat de pregătirea anterioară, teoretică și practică, a elevilor. Ținîndu-se seama de planul de învățămînt, elevii claselor a IX-a, de pildă, pot fi repartizați la practică în secții mecanice, de turnătorie, de forje, parcuri de mașini, garaje auto, cei ai claselor a X-a în secții electromecanice, de bobinaj, de radiotehnică etc. unde au posibilitatea să vadă cum se aplică cunoștințele pe care și le-au însușit. Pentru ca ei să înțeleagă limpede legătura dintre munca pe care o efectuează în timpul practicii și ceea ce au învățat în cursul anului școlar este necesar să primească din timp indicații asupra locului unde trebuie să caute, de exemplu, aplicații ale legilor fizicii și chimiei studiate de ei, aplicații ale matematicii, ale cunoștințelor de botanică și zoologie, ale cunoștințelor agricole etc. Elevii din clasele mai mari care își desfășoară practica în producție trebuie să îndeplinească chiar, pe această linie, unele sarcini speciale date de profesori, ca de pildă de a observa diferite tipuri de transmisii, descompuneri de forțe, transformarea mișcării de rotație în mișcare de translație cu ajutorul diferitelor dispozitive folosite în producție, aplicarea principiului vaselor comunicante la instalația de apă a gospodăriei agricole colective, la adăpătoarele automate, aplicarea selecției artificiale pentru îmbunătățirea soiurilor de animale, acțiunea folositoare și dăunătoare a bacteriilor etc. În felul acesta elevii își vor putea da seama limpede de legătura strînsă dintre ceea ce studiază ei în școală și tehnica folosită în producție.

Pentru a atinge asemenea rezultate se cere însă ca profesorii să stabilească din timp felul în care se va desfășura practica elevilor. Desigur, rolul principal revine aici profesorilor de fizică, chimie, matematică, științe naturale, precum și profesorilor-maiștri. Dar și profesorul de economie politică, de pildă, are la dispoziție un material bogat pentru a lămuri elevilor, „pe viu", cum acționează în producție legile economice, ca și profesorul de literatură, care poate face numeroase legături între cele trăite de elevi în perioada practicii și cele cunoscute de ei din operele literare al căror conținut tematico-ideologic se referă la industrializarea socialistă sau la transformarea socialistă a agriculturii. Un foarte larg cîmp de activitate au în timpul practicii diriginții, chemați să consolideze în această perioadă munca lor de înarmare a elevilor cu trăsăturile specifice omului societății socialiste.

Realizarea sarcinilor instructiv-educative ale practicii continue impune cunoașterea amănunțită de către profesori a locului unde vor lucra elevii, a întreprinderilor sau unităților agricole socialiste pe care le vor vizita etc. În multe cazuri profesorii cunosc întreprinderile și unitățile agricole încă din timpul anului, dar, pentru a putea da elevilor indicații amănunțite, este bine ca în perioada premergătoare practicii să le viziteze din nou. Unele școli, pentru a asigura o cît mai bună pregătire profesorilor în vederea conducerii practicii, organizează pentru ei instructaje în care profesorii-maiștri sau chiar inginerii din producție le prezintă probleme privind procesul tehnologic, caracteristicile tehnice ale diferitelor mașini-unelte etc.

Buna desfășurare a practicii este condiționată, de asemenea, de felul în care a fost efectuată pregătirea elevilor în perioada imediat premergătoare practicii. Este necesar ca în această perioadă elevii să fie informați asupra scopului activității pe care o vor desfășura și asupra organizării ei. La clasele ce vor lucra direct în producție este bine ca elevii să cunoască, în linii generale, principiile de organizare a producției întreprinderii sau gospodăriei agricole colective respective.

Programul practicii continue se stabilește, în fiecare școală, în funcție de condițiile concrete. Experiența de pînă acum a dus însă în această privință la evidențierea unor aspecte cu caracter general, valabile pentru toate școlile. Îndeosebi s-au cristalizat unele norme privind desfășurarea practicii în producție. S-a vădit astfel că este indicat ca practica în producție să înceapă cu instructajul general privitor la protecția muncii și vizitarea întreprinderii sau a unității agricole socialiste respective. În cursul acestei vizite, cu care de obicei se încheie prima zi de practică, elevii sînt familiarizați cu profilul întreprinderii sau al gospodăriei, li se arată importanța ei pentru economia națională, locul pe care îl deține secția unde vor lucra ei în cadrul întregului proces de producție. Totodată, elevii fac cunoștință cu fruntașii întreprinderii sau ai gospodăriei, află care sînt realizările lor, îi cunosc pe muncitorii sau pe colectiviștii care îi vor îndruma în timpul practicii.

V. Manolache

(Continuare în pag. 2)

Consfătuire privind instruirea practică în producție a elevilor

La Ministerul Învățămîntului și Culturii s-a desfășurat în zilele de 23 și 24 mai a.c. o consfătuire consacrată analizării rezultatelor obținute de cele 46 școli medii din țară care au experimentat anul acesta instruirea practică în producție a elevilor.

La consfătuire au participat directorii școlilor medii cu instruire în producție, inspectori ai secțiilor de învățămînt regionale și orășenești, cercetători ai Institutului de științe pedagogice, reprezentanți ai unor întreprinderi etc. Au fost invitați, de asemenea, directori ai unor școli medii la care sistemul instruirii practice în producție urmează să se introducă începînd din anul școlar viitor.

În cadrul consfătuirii au fost prezentate referate ample de către Școala medie nr. 18 „M. Eminescu" din Capitală, Școala medie din Cîmpia Turzii, Școala medie nr. 1 „N. Bălcescu" din Rîmnicu Vîlcea.

Participanții la consfătuire au purtat vii și interesante discuții pe marginea acestor referate. Totodată ei au vizitat unele întreprinderi din sectorul metalurgic, electrotehnic și textil unde se efectuează instruirea practică în producție a elevilor din unele școli medii ale Capitalei. De asemenea, ei au vizitat expoziția organizată cu acest prilej în localul Școlii medii nr. 1 „N. Bălcescu", în cadrul căreia au fost prezentate piese și obiecte executate de elevi.

Lucrările consfătuirii au prilejuit un larg schimb de experiență, contribuind la lămurirea unor probleme privind cele mai bune căi de realizare a instruirii elevilor în producție.

Pentru orientarea profesională a elevilor

În planurile lor de acțiune cu privire la încheierea cu succes a anului de învățămînt, școlile din orașul Brăila au prevăzut și numeroase măsuri pentru îndrumarea profesională a viitorilor absolvenți. În acest scop s-au organizat recent cu elevii vizite în școlile profesionale, în întreprinderi etc.

Cu elevii claselor a XI-a din școlile medii ale orașului s-au organizat vizite la șantierele navale din Galați, unde ei au examinat cu mult interes montarea cargourilor de 4.500 de tone, și la Institutul politehnic din acest oraș.

Intensificarea în această perioadă a muncii de orientare a elevilor, alături de activitatea pe care au desfășurat-o în această privință profesorii și diriginții în decursul întregului an școlar, are ca urmare faptul că tot mai mulți dintre viitorii absolvenți ai școlilor de cultură generală vor să se îndrepte spre profesiunile legate nemijlocit de munca în industrie și agricultură.

N. Trufașu
Brăila

Aspecte de la încheierea anului de învăţămînt ideologic

De cîteva zile se desfăşoară în toată ţara seminariile recapitulative în învăţămîntul ideologic destinat învăţătorilor şi profesorilor. Cadrele didactice, în marea lor majoritate, participă activ şi cu rezultate bune la aceste discuţii de sfîrşit de an, care constituie un bun prilej de aprofundare şi sistematizare a cunoştinţelor acumulate, de clarificare şi înţelegere a problemelor teoretice ale învăţăturii marxist-leniniste.

În raionul Drăgăneşti-Vlaşca din regiunea Bucureşti, de pildă, în preajma acestor seminarii recapitulative a fost multă animaţie în rîndul învăţătorilor şi profesorilor, care au recapitulat cu atenţie materia parcursă în timpul anului, au revăzut o serie de documente, au participat în masă la discuţiile pregătitoare organizate în mai toate şcolile, sub conducerea organizaţiilor de bază, la consultaţiile organizate de seminarul permanent al Comitetului raional de partid. Aşa cum au apreciat mulţi pedagogi, seminariile recapitulative îi ajută să cunoască mai bine trecutul glorios de luptă al partidului nostru, semnificaţia diferitelor evenimente politice internaţionale contemporane în lumina aprecierilor Declaraţiei de la Moscova, precum şi sarcinile ce le revin din documentele Congresului al III-lea al P.M.R., ca lucrători pe front ideologic, în opera de desăvîrşire a construcţiei socialismului în ţara noastră. Merită subliniată în acest sens satisfacţia manifestată în timpul discuţiilor din seminarii de multe cadre didactice pentru contribuţia pe care sînt chemate s-o aducă, pe linia muncii politice şi cultural-educative de masă, la transformarea socialistă a agriculturii, la consolidarea gospodăriilor agricole colective.

Nivelul discuţiilor şi calitatea răspunsurilor date de cei mai mulţi cursanţi din raionul Drăgăneşti-Vlaşca la seminariile recapitulative dovedesc o creştere simţitoare a nivelului de pregătire şi a maturităţii politice a majorităţii cadrelor didactice, ceea ce, desigur, le va da posibilitatea să obţină rezultate şi mai bune în procesul instructiv-educativ, în activitatea obştească. Răspunsuri argumentate şi convingătoare a dat, de exemplu, Ion Bulumac de la Şcoala de 7 ani din comuna Bulbucata. Vorbind despre crearea P.C.R., tov. Bulumac a arătat cu competenţă însemnătatea pe care a avut-o pentru mişcarea muncitorească din ţara noastră, pentru viaţa poporului muncitor crearea Partidului Comunist din Romînia. Tot astfel, profesorul Ion Stoica din comuna Novaci, vorbind despre răscoala din 1907, s-a referit în mod concret la situaţia extrem de grea a ţăranilor din satele raionului Drăgăneşti participanţi la răscoală, scoţînd în evidenţă, prin comparaţie, viaţa nouă, fericită ce şi-o făuresc azi ţăranii muncitori sub conducerea partidului. Tovarăşa Ecaterina Vernescu din Mihăileşti a dovedit o bună cunoaştere a problemelor privind poziţia mişcării muncitoreşti din ţara noastră faţă de războaiele balcanice. Referindu-se la rolul cadrelor didactice în transformarea socialistă a satului, tov. Vernescu a vorbit despre contribuţia învăţătorilor şi profesorilor din comună la consolidarea gospodăriei agricole colective.

Despre metodele de muncă folosite în sprijinul consolidării gospodăriilor agricole colective, al ridicării conştiinţei socialiste a colectiviştilor şi al educării lor ateist-ştiinţifice au vorbit pe larg, la seminariile recapitulative, şi tovarăşii Cristina Iorga de la Şcoala de 7 ani din Epureşti, Alexandru Vasilescu, directorul Şcolii de 7 ani din Naipu, care printre altele, au menţionat că învăţătorii şi profesorii din aceste şcoli organizează adesea programe cultural-artistice cu conţinut bogat şi mobilizator în cinstea colectiviştilor din brigăzile fruntaşe.

Aşa cum a reieşit din discuţiile purtate la seminariile recapitulative, tot mai multe cadre didactice manifestă un interes sporit pentru creşterea şi educarea viitorilor colectivişti, atît în munca desfăşurată în cadrul lecţiilor cît şi în orele de dirigenţie, în activitatea din afara clasei şi extraşcolară. Astfel, ei urmăresc educarea copiilor în spiritul dragostei pentru munca în gospodăria agricolă colectivă, pentru întărirea şi apărarea proprietăţii socialiste, pentru cunoaşterea ştiinţifică, aprofundată a problemelor ridicate de munca în gospodăria agricolă colectivă.

Este ştiut faptul că o cunoaştere temeinică a problemelor depinde în mare măsură de eficacitatea dezbaterilor la seminariile din timpul anului. Acolo unde s-a muncit în acest fel, nici rezultatele n-au întîrziat să se arate. La cercul de bazele marxism-leninismului condus de tov. Mihai Georgescu, de pildă, unde s-a analizat cu regularitate, după seminarii, calitatea discuţiilor purtate de cursanţi şi s-au subliniat aspectele esenţiale ce trebuie reţinute, majoritatea zdrobitoare a cursanţilor au dovedit cunoştinţe temeinice.

Din păcate, nu în toate cercurile s-a muncit cu suficientă conştiinciozitate în timpul anului. Urmarea — răspunsuri nesatisfăcătoare ale unor cadre didactice la seminariile recapitulative. Adeseori aceste răspunsuri sînt plate, spun de toate şi nimic. Ele nu subliniază esenţialul, sînt o simplă înşiruire de date şi evenimente, fără interpretarea faptelor şi fenomenelor, fără să reflecte înţelegerea semnificaţiei lor politice. Asemenea răspunsuri dovedesc însuşirea mecanică, bucheristă a cunoştinţelor. Mai grav este însă faptul că unii cursanţi, de altfel puţini la număr, au goluri mari sau chiar confuzii în cunoştinţele lor. Asemenea lipsuri grave au dovedit învăţătoarea Maria Dinu din Epureşti care n-a putut spune nimic despre importanţa răscoalelor ţărăneşti din 1907, Ştefan Malciu din acelaşi seminar (propagandist Constantin Dragne), învăţătoarea Maria Negru din Letea Veche, învăţătorul Tănase Stoica de la Şcoala de 7 ani din Popeşti, comuna Novaci. Ne întrebăm cum pot asigura învăţători cu un nivel ideologic, politic şi de cultură generală atît de scăzut educaţia comunistă a elevilor, pregătirea acestora la nivelul sarcinilor puse în faţa şcolii de partidul şi statul nostru.

Cauza unor asemenea situaţii trebuie căutată în primul rînd în lipsa de răspundere a acestor cadre didactice faţă de pregătirea lor politică şi profesională. La aceasta se adaugă deficienţele în desfăşurarea seminariilor din timpul anului la unele cercuri, în care nu s-au aprofundat problemele, nu s-a subliniat esenţialul în cursul dezbaterilor, s-a îngăduit cursanţilor să nu conspecteze materialul bibliografic de bază, să „copieze" lecţia după manual sau „după colegi". Mai există propagandişti care admit ca în timpul discutării problemelor cursanţii să se „inspire" prea mult din caiete, din lecţiile gata scrise. Aceasta îi împiedică pe participanţii la discuţii să poată înlănţui, interpreta problemele, să poată aduce o contribuţie activă, combativă la seminarii. La unii cursanţi se manifestă încă tendinţa de „a trăi" din cunoştinţele acumulate pe băncile şcolilor şi facultăţilor. Este edificatoare în acest sens afirmaţia profesorului Paul Cristea din Epureşti că a trecut cu uşurinţă în timpul anului asupra unor probleme şi n-a cerut sprijin în studierea lor, deoarece se considera suficient de pregătit. Totuşi, deşi se credea pregătit, avînd de dezbătut în seminarul recapitulativ probleme privind primul război mondial, n-a putut arăta, bunăoară, care este deosebirea principială dintre lozinca „jos războiul" şi teza leninistă a transformării războiului imperialist în război civil.

Seminariile recapitulative de pînă acum au arătat totodată că nu toţi învăţătorii şi profesorii citesc presa în mod sistematic, că unii nu studiază cu atenţie documentele de partid şi de stat, mulţumindu-se cu o simplă citire a lor. Astfel, s-a vădit că unii cursanţi n-au aprofundat documentele Consfătuirii reprezentanţilor partidelor comuniste şi muncitoreşti de la Moscova, n-au desprins esenţialul din Declaraţia Consfătuirii.

Aceste lipsuri nu caracterizează marea masă a cursanţilor, majoritatea covîrşitoare a cercurilor de învăţămînt ale cadrelor didactice. Trăsătura dominantă a muncii în aceste cercuri rămîne, aşa cum a rezultat şi din desfăşurarea seminariilor recapitulative, studierea adîncă a învăţăturii marxist-leniniste, nesecat izvor de învăţăminte şi călăuză sigură în munca fiecărui învăţător şi profesor.

B. Petre

Studiu în biblioteca Clubului sindicatelor de învăţămînt din Capitală

Atenţie conţinutului muncii

(Urmare din pag. 1)

Ziua a doua este rezervată de obicei instructajului de protecţie a muncii specific locului de muncă unde vor lucra elevii, urmînd ca apoi normele respective să fie readuse mereu în atenţia lor. Din ziua a treia începe să se desfăşoare programul de muncă stabilit. Menţionăm că pentru clasele ce-şi desfăşoară practica în cadrul şcolii, ca şi pentru clasele care au experimentat în timpul anului instruirea în producţie, munca propriu-zisă începe chiar din prima zi a practicii continue.

Rolul profesorului în timpul practicii continue nu se poate limita numai la organizarea activităţii elevilor şi la supravegherea atitudinii acestora, nu poate fi un rol pasiv. Dimpotrivă, profesorul trebuie să asigure într-un mod cît mai activ conducerea practicii, să asigure, deci, îndeplinirea tuturor sarcinilor instructiv-educative ale acesteia. Întreaga lui activitate din această perioadă trebuie să se subordoneze acestui ţel. Profesorul este chemat să-i îndrume pe elevi, să-i ajute să cunoască bazele ştiinţifice ale producţiei moderne, să-i orienteze spre îmbinarea muncii practice cu cele studiate în clasă. Totodată, profesorii au datoria să valorifice din plin marea influenţă educativă pe care o exercită asupra elevilor colectivele de muncă în care sînt încadraţi în timpul practicii continue.

Să nu uităm nici faptul că activitatea practică continuă poate releva mai lesne decît munca din şcoală anumite aptitudini ale elevilor, anumite înclinaţii ale lor. Este datoria noastră, a profesorilor de a sesiza aceste aptitudini şi înclinaţii şi de a ni le nota pentru ca procesul dezvoltării lor să poată fi continuat în următorii ani de studiu.

Desigur că mai sînt şi alte aspecte asupra cărora este necesar să ne fixăm atenţia în perioada practicii continue. Menţionăm, printre acestea, problema evidenţei muncii elevilor, a procedeelor de stimulare ce trebuie folosite, a utilizării observaţiilor acumulate de elevi în timpul practicii în munca ulterioară de predare etc. Sîntem încă în perioada de început, în care este necesar să acumulăm o experienţă cît mai bogată cu privire la toate aceste aspecte, spre a o putea studia şi generaliza apoi. Iată de ce sîntem chemaţi să ne notăm în timpul practicii, cu toată atenţia, tot ce ni se pare interesant, să căutăm metodele cele mai bune de organizare şi desfăşurare a muncii, să descoperim, muncind într-un spirit creator, tot ce poate contribui la atingerea ţelurilor propuse.

Acordînd toată atenţia pregătirii şi desfăşurării activităţii practice continue, adăugînd la experienţa de pînă acum elemente noi şi valoroase, profesorii vor putea să-şi aducă din plin contribuţia la îndeplinirea cu succes a sarcinii trasate şcolii de către partid — de a lega cît mai strîns învăţămîntul de viaţă, de producţie.

Bibliografie

A apărut REVISTA DE PEDAGOGIE nr. 4/1961

Numărul se deschide cu editorialul: **O glorioasă aniversare: împlinirea a 40 de ani de la înfiinţarea Partidului Comunist din Romînia.**

Rubrica „Studii şi cercetări" cuprinde articolele: **Avîntul învăţămîntului şi culturii în lumina Hotărîrilor Congresului al III-lea al P.M.R.** de Ilie Murgulescu; **Crearea unei gîndiri pedagogice socialiste în R.P.R.** de Stanciu Stoian; **Lupta partidului pentru promovarea principiilor democratice în şcoală şi a ideilor progresiste în pedagogie (1921 — 1947)** de Tiberiu Truţer şi Ion Stanciu; **Educarea dragostei şi a devotamentului faţă de clasa muncitoare şi faţă de partid în cadrul predării istoriei** de Eliza Bichman şi Constantin Dinu; **Probleme ale repetării materiei la istoria literaturii romîne** de Clara Chiosa;

La rubrica „De peste hotare" este prezentat articolul **Experienţa şcolii sovietice în domeniul realizării învăţămîntului pentru tineretul muncitor** de Valentina Opreanu.

În cadrul rubricii „Critică şi bibliografie" Florian Georgescu prezintă recenzia culegerii **„Marx şi Engels despre educaţie şi învăţămînt"**, Victor Ţîrcovnicu, Vasile Popeangă şi Ion Drăgan recenzează noul manual de pedagogie, Ion Dragomirescu manualul **„Istoria Romîniei pentru clasa a XI-a"**, Coralia Călin manualul **„Literatura romînă contemporană**, iar D. Ioan **„Jurnalul unei tinere învăţătoare"** de **Maria Giacobbe.**

★

Nr. 2 al Revistei NATURA, seria *Biologie*, se deschide cu editorialul *A 40-a aniversare a Partidului.*

Revista publică de asemenea articolele *Lupta pentru concepţia materialist-dialectică în biologia din ţara noastră*, de S. Ghiţă, *Forme ale idealismului în biologia contemporană* de O. Munteanu, *Probleme şi metode moderne de cercetare în biologie* de Alice Săvulescu, *Protecţia plantelor în Republica Populară Romînă* de E. Rădulescu, A. Săvescu şi I. Constantinescu, *Aspecte ale cercetărilor ecologice din ţara noastră* de M. Hamar şi *Grădina botanică din Bucureşti* de I. T. Tarnavschi.

La rubrica „Metodică şi lucrări practice" sînt publicate articolele *Cum cultiv la elevi dragostea faţă de Partidul Muncitoresc Romîn în lecţiile de ştiinţe naturale* de S. Rădulescu şi *Lecţii de bazele darwinismului în şcoala medie serală* de C. Popovici.

Revista mai cuprinde rubricile „Pentru tinerii naturalişti", „Recenzii", „Informaţii" şi „Note".

În EDITURA POLITICĂ au apărut:

T. ŞERBĂNESCU — Marxism-leninismul despre problema războiului şi păcii. Lupta pentru pace — sarcină primordială a partidelor comuniste şi muncitoreşti. 136 pag — 2,40 lei.

GH. P. APOSTOL — U.R.S.S. în perioada construcţiei desfăşurate a comunismului. 148 pag. — 2,45 lei.

GH. BADRUS — Învăţătura leninistă despre imperialism şi despre criza generală a capitalismului. 152 pag. — 2,85 lei.

Secţia de copii a bibliotecii raionale din Tecuci numără peste 7.800 de cititori

ŞCOALA și PRODUCȚIA

Planificare minuţioasă

Pregătirea practicii continue a elevilor la nivelul importantelor obiective instructiv-educative pe care le urmăreşte aceasta constituie una dintre cele mai importante probleme ale încheierii anului şcolar. Iată de ce secţia de învăţămînt şi cultură a raionului nostru se preocupă îndeaproape de orientarea directorilor de şcoli în vederea unei cît mai bune organizări şi desfăşurări a activităţilor practice pe care le vor efectua elevii în perioada 12—24 iunie.

Pe baza indicaţiilor primite la consfătuirea pe care a organizat-o de curînd secţia şi a experienţei lor anterioare, majoritatea şcolilor din raion au întocmit de pe acum planul activităţilor practice şi au luat primele măsuri organizatorice în acest scop. Iată, de exemplu, ce măsuri au fost luate la Şcoala de 7 ani nr. 15.

Conducerea şcolii, împreună cu comisia metodică pentru legarea învăţămîntului de producţie se preocupă să îmbine strîns recapitularea finală a materiei cu conţinutul activităţilor din perioada practicii continue. În acest scop, profesorii de fizică, chimie, matematică, ştiinţe naturale şi geografie au fost orientaţi să insiste în cadrul lecţiilor recapitulative în special asupra acelor cunoştinţe pe care le vor aplica elevii în perioada practicii.

Măsurile privind organizarea propriu-zisă a practicii prevăd ca elevii claselor a V-a şi a VI-a să efectueze cîte 3 şi respectiv 4 ore pe zi, împărţiţi pe grupe, lucrări de tîmplărie şi respectiv lăcătuşărie. S-a procurat de pe acum, în acest scop, materia primă necesară executării unor lucrări utile şi în acelaşi timp nu prea complicate — bunăoară compase mari pentru tablă, echere, figuri geometrice, dulăpioare pentru medicamentele postului de prim ajutor, grătare, reparaţii mici la mobilier, măsuri de capacitate din tablă, reparaţii la aparatele de laborator şi reparaţii mici de lăcătuşărie în şcoală. Toate aceste lucrări sînt menite să dezvolte deprinderile elevilor, să le consolideze cunoştinţele despre materialele folosite în producţie, despre mînuirea uneltelor, despre diferite legi ştiinţifice şi aplicaţiile lor în tehnică etc.

Tot în această perioadă elevii vor executa lucrări de confecţionare şi reparare a materialului didactic: vor lipi şi repara hărţile geografice şi istorice, vor pregăti ierbare şi insectare pentru muzeul de ştiinţe naturale, vor monta o sonerie pe o planşetă din lemn şi vor executa planşe care să ilustreze diferite procese tehnologice sau chimice. Elevele vor confecţiona, sub îndrumarea profesoarei-maistre învelitori de cărţi, punguţe, mape de voiaj împodobite cu motive artistice populare etc.

Planul de măsuri alcătuit de conducerea Şcolii de 7 ani nr. 15 şi de comisia metodică de specialitate a şcolii prevede şi organizarea unor vizite în întreprinderi. Pentru fiecare vizită se vor stabili, în funcţie de specificul întreprinderii şi de cunoştinţele acumulate de elevi, obiectivele precise ce vor fi urmărite.

Înţelegînd că un element esenţial pentru buna desfăşurare a practicii continue îl constituie controlul şi îndrumarea ei de către profesori, conducerea şcolii a stabilit minuţios răspunderile acestora în perioada 12—24 iunie şi le-a dat indicaţii privitoare la respectarea normelor de securitate şi protecţie a muncii, la organizarea instructajelor speciale cu elevii, la controlul caietelor de practică etc.

Şi la alte şcoli din raion se manifestă o preocupare intensă pentru buna organizare a practicii continue. Şcolile de 7 ani nr. 8 (Băneasa) şi nr. 9 (Otopeni), bunăoară, au hotărît, împreună cu gospodăriile agricole colective din împrejurimi, ca elevii să lucreze pe ogoarele acestora. Conform planului stabilit în colaborare cu conducerile gospodăriilor, elevii vor efectua, alături de colectivişti, lucrări de întreţinere a culturilor şi în sectorul zootehnic.

Există însă în raion şi cîteva şcoli care nu s-au orientat bine în alcătuirea planului activităţilor din perioada practicii continue. Astfel, Şcoala medie nr. 5 a prevăzut la clasele a V-a şi a VI-a doar cîte 3 zile pentru lucrări practice propriu-zise, iar restul timpului programînd vizite, excursii, acţiuni obşteşti etc. O asemenea planificare vădeşte necunoaşterea a ceea ce este esenţial în obiectivele activităţii practice continue. Sesizînd asemenea lipsuri, secţia raională de învăţămînt şi cultură a cerut şcolilor respective să-şi refacă planurile şi le-a ajutat să-şi asigure condiţiile pentru o bună desfăşurare a practicii.

Şcolile medii din raion şi-au întocmit din timp şi planurile activităţii practice continue pentru elevii claselor a IX-a şi a X-a care vor lucra în întreprinderi.

Numeroase şcoli medii au încheiat convenţii cu întreprinderile din raion, stabilind toate amănuntele privind repartizarea grupelor de elevi pe secţii şi ateliere, organizarea instructajului cu elevii, măsuri pentru asigurarea protecţiei şi securităţii muncii, supravegherea şi îndrumarea permanentă a elevilor de către inginerii şi tehnicienii întreprinderii şi de către profesori.

Planificarea minuţioasă şi din timp a lucrărilor care se vor efectua în cadrul practicii continue a permis şcolilor să asigure accesibilitatea acestora în raport cu vîrsta şi pregătirea anterioară a elevilor şi să selecţioneze acele activităţi care contribuie în cea mai largă măsură la dezvoltarea dragostei elevilor pentru munca productivă.

Mircea Cucu
şeful secţiei de învăţămînt
a sfatului popular
al raionului Stalin

Cercurile pedagogice
de cunoştinţe agricole

Continua îmbunătăţire a procesului de învăţămînt constituie o preocupare de căpetenie a profesorilor care predau cunoştinţele agricole în şcolile de cultură generală. Ei îşi îndreaptă îndeosebi atenţia asupra problemelor specifice obiectului lor, probleme a căror rezolvare depinde în mare măsură de factori locali.

Experienţa celor trei ani de predare a cunoştinţelor agricole a dovedit necesitatea de a se îmbunătăţi conţinutul lecţiilor, concomitent cu metodica predării lor, ţinîndu-se seama de elementele caracteristice: varietatea activităţilor în legătură cu această disciplină (lecţii teoretice în clasă, aplicaţii practice în laborator, lucrări practice pe terenurile agricole, experimentări demonstrative, practica în producţie la gospodăria colectivă etc.) şi factorii locali (problemele predării diferenţiate, studiul condiţiilor specifice locale etc.). O dată cu acestea, se manifestă necesitatea cunoaşterii progresului ştiinţei şi tehnicii în agricultură, a problemelor actuale şi de perspectivă ale producţiei agricole, fără de care nu se poate concepe îmbunătăţirea conţinutului lecţiilor.

În acest sens a apărut nevoia unei coordonări pe plan raional a muncii pe care o desfăşoară profesorii din diferite şcoli. Pe de altă parte, s-a dovedit şi necesitatea interpretării şi adaptării corecte a indicaţiilor programei şi manualelor la condiţiile locale, problemă cu totul specifică predării cunoştinţelor agricole, cerîndu-se în acest scop o adaptare creatoare, care să nu limiteze, ci să lărgească sfera de cunoştinţe a elevilor.

Toate aceste acţiuni urmează să fie îndrumate şi coordonate de către cercurile pedagogice de cunoştinţe agricole, care au început să se organizeze în diferite părţi ale ţării alături şi în colaborare cu cercurile pedagogice de ştiinţe naturale.

Sarcinile cercurilor pedagogice de cunoştinţe agricole reies din problemele arătate mai sus; ele se pot grupa, deci, în două categorii: unele privind îmbunătăţirea conţinutului lecţiilor şi altele privind îmbunătăţirea metodelor de predare. De aici rezultă şi activităţile cercului, care, deşi diverse, formează sisteme unitare şi coordonate de acţiuni în vederea îndeplinirii aceluiaşi scop.

Pentru îmbunătăţirea conţinutului lecţiilor, cercul pedagogic de cunoştinţe agricole poate organiza activităţi cum sînt iniţierea şi îndrumarea studiilor privitoare la condiţiile pedo-climatice şi economice locale, prelucrarea directivelor oficiale cu privire la dezvoltarea agriculturii în zona respectivă, promovarea cunoştinţelor de specialitate în rîndul profesorilor de cunoştinţe agricole, coordonarea cercetărilor ştiinţifice etc.

Studiul ştiinţific al condiţiilor locale este un îndreptar preţios în munca profesorului pentru predarea diferenţiată a cunoştinţelor agricole, dar cu greu poate fi executat bine în mod individual. Posibilitatea executării lui în comun de către membrii cercului pedagogic reiese din faptul că pe cuprinsul teritoriului unui raion condiţiile naturale nu diferă în mod esenţial şi pot fi privite în ansamblu şi studiate ca atare. Rezultă astfel un studiu cu caracter monografic, elaborat de profesorii de cunoştinţe agricole din raionul respectiv sub conducerea unui coordonator numit de cercul pedagogic. Corelînd concluziile acestui studiu cu cerinţele generale, toţi profesorii din raza cercului vor avea o privire unitară asupra conţinutului diferenţiat al lecţiilor, asupra adaptării indicaţiilor programei şi manualului la condiţiile locale.

Aprofundarea cunoştinţelor de specialitate determină calitatea şi nivelul lecţiilor. Activităţile cercului pentru îndeplinirea acestei sarcini pot fi următoarele: recomandarea bibliografiei de specialitate, eventual înfiinţarea unei biblioteci documentare la sediul cercului, informarea profesorilor asupra noutăţilor ştiinţifice din agricultură, organizarea de excursii documentare, prezentarea noilor tipuri de material intuitiv etc.

Un rol deosebit în această privinţă îl au instructajele periodice pe care cercurile pedagogice le pot organiza cu profesorii de cunoştinţe agricole. Reuşita acestor instructaje depinde de alegerea judicioasă a tematicii prelegerilor, care trebuie să reflecte nevoile reale de informare a profesorilor pentru lecţiile ce urmează instructajului respectiv, precum şi de pregătirea lectorilor, care trebuie recrutaţi dintre cei mai buni specialişti locali. Este bine ca aceşti specialişti să fie cooptaţi ca membri ai cercului.

Se conturează necesitatea ca sediile cercurilor pedagogice de cunoştinţe agricole să devină cabinete raionale permanente, înzestrate cu material documentar de toate categoriile, de unde să pornească regulat îndrumări nu numai pentru predarea acestei discipline în şcoli, dar şi pentru acţiunile de răspîndire a cunoştinţelor agricole în masa ţăranilor muncitori.

Cercetările ştiinţifice ale profesorilor de cunoştinţe agricole contribuie în mod substanţial la îmbunătăţirea conţinutului lecţiilor, iar îndrumarea şi coordonarea acestor cercetări pe plan raional de către cercul pedagogic de specialitate poate constitui şi un mijloc eficient de participare a şcolilor la progresul agriculturii din ţara noastră. Într-adevăr, în locul cercetărilor disparate pe care le execută profesorii pe terenurile experimentale, cercul pedagogic poate organiza cercetări unitare, cu tematici comune, stabilite împreună cu instituţiile agricole de specialitate, ţinînd seama de problemele practice importante ce reies din Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. În felul acesta se poate asigura un control eficient din partea instituţiei agricole de specialitate, se pot obţine rezultate cu valoare ştiinţifică reală. Aşa au procedat şcolile din Dobrogea, care au executat o experienţă comună cu culturi intercalate, după instrucţiunile tehnice elaborate de Staţiunea experimentală I.C.A.R. de la Valul lui Traian.

Activităţile cercului pentru îmbunătăţirea metodelor de predare constau din organizarea de lecţii deschise (mai ales lecţii practice pe teren), expunerea unor conferinţe şi referate pe probleme metodice, prezentarea şi analizarea planurilor de activităţi practice cu elevii la gospodăriile agricole colective, organizarea interasistenţelor la lecţii, discutarea materialului didactic ce poate fi confecţionat cu mijloace locale etc.

Cercurile pedagogice de cunoştinţe agricole mai au şi alte mijloace specifice de a stimula sau de a ajuta munca profesorilor — de exemplu, organizarea unor concursuri între şcoli cu diferite teme de specialitate, organizarea unor expoziţii didactice etc.

La cursul de instructaj organizat recent de I.P.C.D.-Bucureşti cu viitorii responsabili ai cercurilor pedagogice de cunoştinţe agricole din regiunile Argeş, Ploieşti şi Bucureşti a fost subliniată experienţa pozitivă pe care au dobîndit-o pînă acum unele cercuri. Astfel, membrii cercului pedagogic din Rîmnicu-Vîlcea au discutat, înaintea fiecărei perioade, organizarea şi metodica lucrărilor practice de toamnă, de iarnă, de primăvară şi de vară. La cercul pedagogic din Costeşti s-a pus un accent deosebit pe modalitatea executării lucrărilor practice din timpul iernii la gospodăria colectivă din localitate.

Problema planului de cultură pe terenurile agricole a furnizat teme de discuţii la cercurile pedagogice din Urziceni şi Videle. La cercul pedagogic din Mizil s-au discutat probleme de metodică în legătură cu lucrările solului care pot fi executate cu elevii la lucrările practice de primăvară şi de vară, iar la cercul pedagogic din Curtea de Argeş discuţiile s-au referit la corelaţia dintre botanică şi cunoştinţele agricole care se predau în trimestrul I la clasa a VI-a (cultura plantelor).

Aprofundarea cunoştinţelor din domeniul ştiinţei agricole a format preocuparea cercurilor pedagogice din Vedea şi Ploieşti, care au organizat şi vizite documentare la pepiniere pomicole şi la S.M.T. La cercul pedagogic din Drăgăşani s-au dezbătut pe larg problemele specifice privind predarea cunoştinţelor agricole la clasele V—VII, în condiţiile regiunii Argeş.

Toate aceste manifestări dovedesc utilitatea organizării temeinice a cercurilor pedagogice de cunoştinţe agricole şi a generalizării activităţilor care au ca urmare îmbunătăţirea muncii profesorilor.

Petre Stănculescu

Elevii Şcolii de 7 ani nr. 162 din Capitală efectuează cu mult interes lucrări de îngrijire a culturilor agricole

Rezultate îmbucurătoare

Printre şcolile medii în care s-a introdus experimental în acest an şcolar sistemul instruirii elevilor în producţie se află şi Şcoala medie „N. Bălcescu" din Brăila. Acum, cînd ne apropiem de încheierea anului de învăţămînt, şcoala constată că rezultatele muncii desfăşurate în această direcţie sînt îmbucurătoare.

Activitatea practică s-a efectuat la uzinele „Wilhelm Pieck". Elevii au început să pătrundă tainele profesiunilor de turnători, forjori, lăcătuşi sau strungari, iar elevele au fost instruite ca bobinatoare, instalatoare etc. Toţi au manifestat un interes vădit pentru însuşirea ştiinţifică a succesiunii operaţiilor tehnologice, pentru organizarea locului de muncă, întreţinerea corespunzătoare a maşinilor etc. El s-au familiarizat cu munca productivă, au început să-i pătrundă sensul şi frumuseţea şi să o îndrăgească.

Rezultatele obţinute pînă acum de şcoala medie „N. Bălcescu" din Brăila în ceea ce priveşte instruirea elevilor în producţie întăresc convingerea cadrelor didactice că acest sistem constituie o cale superioară de îmbinare a învăţăturii cu viaţa, cu producţia. Acum şcoala îi pregăteşte pe elevi pentru practica continuă ce se va desfăşura între 12—24 iunie şi care va consolida cunoştinţele şi deprinderile dobîndite în producţie de elevi.

RECAPITULARE

Munca inspectorilor

Sfîrşitul anului de învăţămînt — perioada în care se consolidează şi se sistematizează rezultatele întregii activităţi a cadrelor didactice şi elevilor — are o deosebită însemnătate în munca şcolarilor. Sarcinile specifice acestei perioade imprimă şi activităţii de îndrumare şi control desfăşurate de secţiile de învăţămînt şi cultură trăsături specifice, care se referă atît la organizarea muncii cît şi, mai ales, la obiectivele şi conţinutul controlului, la metodele folosite de inspectori.

În aceste săptămîni, colectivul secţiei noastre şi-a orientat munca în special spre îndrumarea şcolilor în ceea ce priveşte asigurarea parcurgerii materiei prevăzute în programele de învăţămînt şi ridicarea calităţii lecţiilor, organizarea justă a recapitulării şi pregătirea elevilor pentru examenul de absolvire a clasei a VII-a şi a examenului de maturitate, pregătirea practicii continue. Totodată, am cerut inspectorilor să nu ignoreze nici alte probleme ale şcolii care influenţează rezultatele muncii în etapa de încheiere: grija pentru frecvenţa elevilor la cursuri şi asigurarea unor bune condiţii de învăţătură.

Ţinînd seama de faptul că eficienţa controlului efectuat de inspectori se bazează, înainte de toate, pe pregătirea acestora, li s-a cerut să revadă programele şcolare şi indicaţiile pedagogice cu privire la recapitularea materiei, astfel încît să poată sprijini cadrele didactice cu îndrumări concrete, să nu se rezume doar la verificarea planurilor de recapitulare finală, fără a controla felul în care se îndeplinesc acestea. În acelaşi timp, au fost discutate concluziile trase de secţia noastră de învăţămînt şi cultură în urma controlului efectuat în perioada de încheiere a anului şcolar trecut, pentru a folosi experienţa dobîndită atunci şi a remedia din timp unele lipsuri asemănătoare care s-ar putea ivi şi acum. În acest fel inspectorii au reuşit să dea îndrumări folositoare profesorilor în vederea selectării atente a problemelor esenţiale şi a înlăturării amănuntelor nesemnificative, pentru ca elevii să-şi consolideze volumul corespunzător de cunoştinţe şi deprinderi fără goluri şi fără să fie supraîncărcaţi cu ore suplimentare în ultima parte a anului şcolar.

Etapa încheierii anului şcolar durează relativ puţin. Oricum, ea nu dă secţiilor de învăţămînt şi cultură posibilitatea să acorde fiecărui colectiv şcolar în parte îndrumarea şi sprijinul de care au nevoie. În aceste condiţii, un rol însemnat îl dobîndesc intensificarea controlului efectuat de conducerea şcolilor şi folosirea metodelor de îndrumare colectivă a profesorilor în cadrul diferitelor forme de activitate metodică.

Ţinîndu-se seama de aceasta, în multe raioane din regiunea noastră, cum sînt Costeşti, Rîmnicu Vîlcea etc., ca şi în oraşul Piteşti, secţiile de învăţămînt şi cultură au discutat pe larg cu directorii problemele privitoare la organizarea recapitulării materiei şi la sarcinile directorilor în această privinţă. Referatele susţinute cu acest prilej au creat posibilitatea unui larg schimb de experienţă, cu privire la aspectele esenţiale ale muncii de conducere a şcolii în etapa încheierii anului şcolar.

Şi activitatea metodică desfăşurată în cadrul cercurilor pedagogice şi al comisiilor metodice a fost orientată în aceeaşi direcţie. S-au prezentat referate şi lecţii deschise de recapitulare finală, au fost discutate şi alese cele mai importante teme pentru recapitulare, s-au intensificat interasistenţele la lecţiile de recapitulare între profesorii de aceeaşi specialitate. De asemenea, în comisiile diriginţilor s-au dezbătut probleme ale organizării activităţii elevilor în clasele de care răspund, ale îndrumării efortului lor în vederea obţinerii unor rezultate cît mai bune.

Cu sprijinul inspectorilor şi îndrumaţi de organizaţiile de partid, învăţătorii şi profesorii din regiunea noastră muncesc cu stăruinţă pentru a consolida activitatea desfăşurată de ei de-a lungul celor trei trimestre, pentru a asigura încheierea cu succes a anului şcolar.

Ion Radu

Şeful secţiei de învăţămînt şi cultură a Sfatului popular al regiunii Argeş

Elevi din clasa a IX-a de la Şcoala serală muncitorească nr. 11 a Atelierelor „Grivţa Roşie" din Capitală rezolvînd împreună probleme de matematică

REALISMUL ŞI CURENTELE LITERARE

în cadrul lecţiilor recapitulative

Una din căile care pot contribui la adîncirea şi consolidarea cunoştinţelor de literatură transmise în clasele IX—XI ale şcolilor medii o constituie reluarea problemelor ridicate de studiul monografic al scriitorilor în sinteze axate pe particularităţile curentelor literare şi reexaminarea trăsăturilor acestor curente în funcţie de raportul în care se găsesc ele faţă de realism ca principiu esenţial al artei. Un asemenea procedeu sprijină însuşirea conştientă a materiei predate şi îi ajută pe elevi să distingă ce este important în cunoştinţele studiate în cursul anului.

Procedeul acesta poate fi folosit, credem, cu succes, ca o componentă a unei metode combinate, atît în cadrul lecţiilor de literatură română sau al lecţiilor de limbi străine din toate şcolile de cultură generală, cît şi în cadrul lecţiilor de literatură specifice şcolilor cu predare în limbile naţionalităţilor conlocuitoare sau al lecţiilor de literatură universală din unele şcoli de artă.

Pentru înţelegerea clasicismului, de pildă, este necesar în primul rînd să li se reamintească elevilor că el s-a manifestat întîi în Franţa, în secolul al XVII-lea, ca un curent realist, în spiritul raţionalist al epocii, opus scolasticii medievale, corespunzător intereselor burgheziei franceze în ascensiune. În plus, e nevoie să se arate că, în ceea ce-i priveşte pe cei mai tipici reprezentanţi ai curentului (Racine, Corneille), realismul acestuia s-a limitat la aspectele sufletului omenesc (zugrăvit, în felul anticilor, prin trăsăturile sale general omeneşti şi prin prisma unei unice pasiuni), preferinţa pentru psihologism fiind firească în condiţiile absolutismului monarhic ale cărui interese clasicismul le slujea o dată cu cele ale burgheziei. Regimul nu putea îngădui în aceeaşi măsură o atitudine realistă în zugrăvirea aspectelor sociale. Opere cum sînt comediile lui Molière ori fabulele lui La Fontaine trebuie considerate, parţial, ca depăşiri îndrăzneţe ale spiritului clasicist. Vom atrage atenţia elevilor, de asemenea, asupra faptului că regulile severe de compoziţie ale clasicismului reflectă, la rîndul lor, rigorile regimului absolutist, iar manierismul formei sale corespunde gustului pe care şi l-a impus publicul aristocratic — în acea epocă principalul cititor al cărţilor şi principalul spectator al lucrărilor dramatice.

Profesorii care predau literatura franceză în clasa a XI-a vor cere elevilor să ilustreze în cadrul lecţiei de sinteză particularităţile clasicismului cu operele prevăzute în programă. Astfel, pentru exemplificarea caracterelor realismului psihologist se pot face referiri la tragediile lui Corneille şi Racine analizate în clasă, pentru problema convenţiilor clasicismului la „Arta poetică" a lui Boileau etc.

Indicaţiile rezumînd trăsăturile curentului. nu întrutotul şi cele privitoare la împrejurările sociale) sînt valabile indiferent de literatura căreia se vor aplica. Astfel, profesorii de literatură română au posibilitatea să urmărească împreună cu elevii influenţele clasicismului în opera lui Ion Budai Deleanu, a lui Grigore Alexandrescu etc.

Pentru a evita confuziile în legătură cu termenul „clasicism" este bine ca profesorul să arate că un scriitor denumit clasic nu este obligatoriu un scriitor aparţinînd clasicismului, ci — indiferent de epoca în care trăieşte — un scriitor proeminent, a cărui operă a fost consacrată de timpul ce selecţionează valorile.

Considerăm că şi recapitularea operelor care aparţin curentului romantic trebuie începută prin stabilirea raporturilor acestuia cu realitatea, arătîndu-se că problematica creaţiilor lui izvorăşte din viaţa reală, deşi elementele necesare ficţiunii artistice sînt luate din afara acesteia. Societatea în care relaţiile capitaliste biruiseră dezamăgea intelectualitatea mic-burgheză şi alte păturii neîmpăcate cu dominaţia burgheziei. Pentru cei apăsaţi, pentru foştii stăpîni deposedaţi fie şi numai în parte de puterea economică şi politică, pentru nemulţumiţii de orice fel, idealul social, de regulă, nu se mai proiecta pe un orizont real. Prin urmare visurile artistului romantic, fie că vagabondau în trecut, în exotic sau în transcendent (romantism pasiv), fie că se îndreptau spre viitor (romantism progresist), se depărtau de realitatea ce le era totuşi cauză. Iată de ce romantismul trebuie considerat ca un curent nerealist, dar în orice caz nu ca un curent antirealist. Deşi nerealistă, creaţia romantică include elemente realiste care au condiţionat apariţia unor opere de mare valoare.

Acestea sînt considerentele în lumina cărora credem că e bine să se organizeze prezentarea particularităţilor curentului romantic.

Şi recapitularea trăsăturilor realismului critic şi realismului socialist trebuie să pornească de la raportarea atentă a acestor curente la principiul esenţial al realismului, valorificat în măsura cea mai înaltă de metoda realismului socialist. Indiferent de literatura ce o predau, profesorii pot folosi cu succes, în lecţiile respective, manualele de literatură română pentru clasele a X-a şi a XI-a. Credem totuşi că este necesară o completare la felul în care manualul pentru clasa a X-a schiţează trăsăturile realismului critic, specificînd că atitudinea critică aparţine nu numai realismului critic, ci în general literaturii realiste. Curentul realist ce s-a constituit în secolul al XIX-lea este numit realism critic deoarece contradicţiile tot mai ascuţite dintre clasele antagonice ale lumii capitaliste s-au oglindit în artă printr-o deosebită combativitate, printr-o poziţie conştient luptătoare, printr-un aspect critic mult mai ascuţit decît cel pe care l-au avut în trecut curentele realiste.

Este bine ca, o dată cu sinteza fiecărui curent realist, să se reamintească ce este realismul, condiţie obiectivă a creaţiei artistice, care, aşa cum spunea Engels, înseamnă, „în afară de fidelitatea detaliilor, redarea fidelă a caracterelor tipice şi a împrejurărilor tipice".

Scoţînd în evidenţă caracterele esenţiale ale curentelor literare, stăruind asupra realismului şi îndeosebi asupra realismului socialist, cerînd elevilor să-şi exemplifice larg afirmaţiile cu cele mai reprezentative opere literare studiate, îi vom ajuta să-şi însuşească în mod conştient şi sistematic numeroase cunoştinţe de literatură.

Ovidiu Rîureanu

In plină viteză

Tot timpul anului a fost calm, a vorbit firesc, cu o voce egală, obişnuită, nici prea repezită, nici prea tărăgănată. Măsurîndu-şi cu grijă şi migală cuvintele cu minutul şi secunda, calculîndu-le împreună cu ceea ce ştia că îi vor răspunde elevii, le doza în aşa fel încît să-i încapă exact în graniţele celor 50 de minute, cît ţine o oră de clasă. Din cînd în cînd, la interval de un capitol sau în preajma sfîrşitului de trimestru, cînd se repetau cunoştinţele predate în cîteva lecţii la rînd, elevii simţeau că profesorul lor îşi pierde oarecum ritmul, că devine mai nervos, mai febril, că vocea i se precipită şi că problemele se înghesuie unele în altele ieşind, din repezeală, înfrucîtva ciuntite şi mai confuze decît fuseseră în lecţiile obişnuite. N-aveau de ce se teme, însă. Ştiau că mai curînd sau mai tîrziu vor reveni la lecţiile normale şi totul va fi în ordine.

Iată însă că s-a apropiat sfîrşitul anului şi, o dată cu el, o adevărată dramă: recapitularea finală. Au trei ore de recapitulare şi un manual de 300 de pagini. Fără părtinire, manualul a fost împărţit în trei: ora şi suta de pagini. Acasă, elevii răsfoiesc terorizaţi suta de pagini de la cap la coadă şi de la coadă la cap. Formule, legi, definiţii, teorii, scheme... Atîtea lecţii ce trebuie comprimate într-una singură...

Prima oră de recapitulare. Iată că apare profesorul. Nici n-a ajuns bine la catedră şi întrebările încep să curgă. „Popescule, ce-am avut pentru astăzi?" Dar Popescu gîndeşte încet, n-are promptitudine. Iar profesorul — n-are timp. „Stai jos. Altul! Ionescu! Hai, zi-i repede!"

Ionescu e timid. Iar dacă strigi la el, se emoţionează mai tare. În zadar se străduieşte să formuleze prima frază. La invitaţia profesorului, „stă jos" fără a fi ajuns să închege măcar o propoziţie.

Noroc că în clasă sînt cîţiva elevi dotaţi cu o prezenţă de spirit excepţională şi o memorie excelentă. Aceştia sînt salvarea profesorului. Lecţia începe să meargă „aţă". Intrebare şi răspuns, întrebare şi răspuns. Totul între profesor şi elevii repezi la vorbă. Ceilalţi ascultă cu gura căscată, abia reuşind să prindă sensul cuvintelor. Înţeleg numai vag că prin faţa lor defilează acum, într-o cavalcadă ameţitoare, cunoştinţele pe care le-au acumulat cu încetul multe săptămîni şi luni la rînd. Dar acum, la această viteză parcă totul este altfel şi mulţi nu mai sînt siguri dacă ce au învăţat şi ce ştiau cu precizie continuă să mai fie valabil.

Cînd se termină ora, simt că au în minte ceva nebulos, în care se amestecă legi, definiţii, teorii — combinate cu o mare durere de cap şi cu indicaţia aruncată în grabă: „Pentru ora următoare învăţaţi din carte, de la pagina 101 pînă la pagina 201".

★

Poate nu exact în aceeaşi formă, poate nu exact în aceleaşi condiţii, astfel de scene se mai repetă încă, pe alocuri, la lecţiile recapitulative ale unor profesori care, înţelegînd într-un mod cu totul greşit rostul acestora, îşi închipuie că trebuie să le folosească pentru a repeta fără discernămînt absolut tot ce au predat de-a lungul anului şcolar. Departe de a-şi atinge scopul, departe de a contribui la buna pregătire a elevilor, astfel de lecţii ajung mai degrabă să-i deruteze, să transforme cunoştinţele pe care le-au acumulat oră de oră într-un amalgam de noţiuni haotice.

Să nu uităm că lecţiile de recapitulare presupun o grijă deosebită pentru selectarea cunoştinţelor ce vor fi repetate, pentru eliminarea amănuntelor de prisos şi reliefarea problemelor esenţiale ale disciplinei predate, pentru dezbaterea unor teme de sinteză judicios alese şi că repetarea „în plină viteză" a întregii materii nu poate decît să dăuneze bunei pregătiri a elevilor noştri.

PERFECȚIONAREA cadrelor

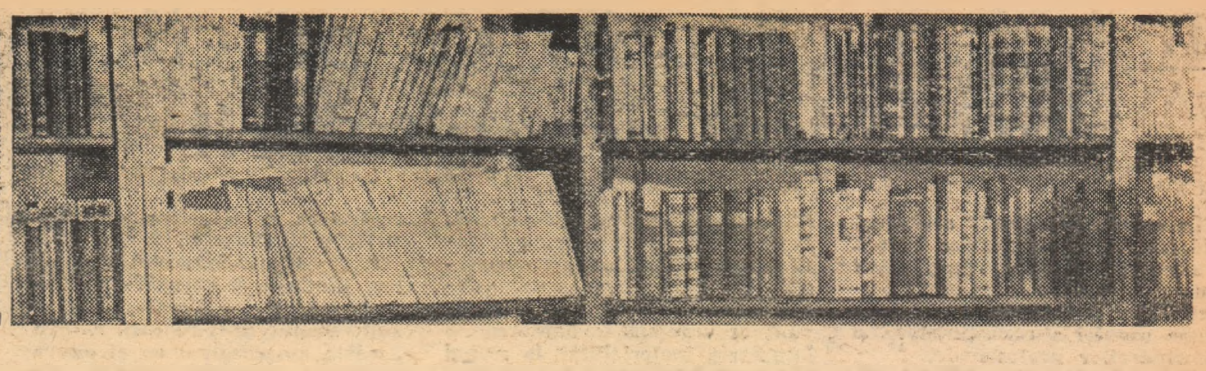

STIMULENT AL MUNCII CREATOARE

Lucrările personale cerute de examenele pentru obținerea gradului II stimulează activitatea creatoare a cadrelor didactice, reprezintă un minunat îndemn la aprofundarea muncii proprii, la cercetarea teoretică, generalizatoare, a problemelor pe care le ridică ea și la rezolvarea acestor probleme de pe o poziție științifică. Aceasta o dovedesc multe dintre lucrările personale prezentate la examene, lucrări care constituie o contribuție valoroasă la îmbunătățirea muncii instructiv-educative.

O astfel de contribuție se aduce și în lucrările personale prezentate la examenul de obținere a gradului II de către profesorii V. Vasu (Sibiu) și M. Boer (Cluj). Ele tratează probleme importante pentru învățămîntul matematic — problemele predării noțiunii de funcție.

Aceste probleme îi preocupă îndeaproape pe profesorii de matematică din școlile noastre de cultură generală. Faptul este firesc, deoarece, așa cum subliniază specialistul sovietic A. I. Hincin, nici una din celelalte noțiuni matematice nu oglindește fenomenele realității atît de direct și atît de concret ca noțiunea de dependență funcțională, în care sînt întruchipate atît mobilitatea, dinamismul lumii reale, cît și condiționarea reciprocă a mărimilor și care, în același timp, formează deprinderea de a vedea lucrurile în schimbarea lor vie și nu într-o imobilitate artificială, în legătura și condiționarea lor reciprocă și nu rupte artificial una de alta.

Ambele lucrări se ocupă, în primul rînd, de felul cum trebuie lămurit conținutul noțiunii. După cum se știe, noțiunea de funcție s-a schimbat, s-a îmbogățit odată cu dezvoltarea științei matematice și de aceea i s-au dat, în decursul timpului, mai multe definiții. Autorii lucrărilor menționate mai sus consideră că elevilor trebuie să li se transmită, încă din clasa a VIII-a, definiția modernă, pe baza noțiunii de mulțime, folosindu-se un material concret bogat și variat, care să se sprijine pe cunoștințele dobîndite de elevi în clasele V—VII. Acest material, care va fi prezentat în mod intuitiv, trebuie să fie simplu prin conținutul lui și accesibil elevilor, dar în același timp să fie potrivit pentru generalizări care fac posibilă formularea definiției.

Iată un exemplu: „Un grup de elevi se deplasează cu biciclete la o gospodărie colectivă situată la o distanță de 30 km. Drumul a fost parcurs (cu o mișcare uniformă) în 3 ore. După o vizită care a durat 3 ore, elevii s-au întors, făcînd drumul în 2 ore și jumătate. Să se alcătuiască un tabel în care să se indice în fiecare oră distanța la care elevii se află față de punctul de plecare și să se schițeze graficul mișcării". După ce problema astfel formulată a fost rezolvată, s-a trecut la scrierea funcției corespunzătoare. În acest fel s-a ajuns la concluzia că o funcție poate fi dată pe intervale diferite prin formule diferite: $s = 10\ t$ pentru $(0,3)$, $s = 30$ pentru $(3,6)$, $s = 30 - 12(t-6)$ pentru $(6; 8,5)$.

Un astfel de exemplu, comparat cu altele, îi ajută pe elevi să înțeleagă deosebirea între noțiunea de funcție și noțiunea de expresie analitică sau formulă și, în același timp, le arată necesitatea indicării domeniului de definiție o dată cu darea funcției. Noțiunea astfel formată se aprofundează cu prilejul studierii fiecărei clase mai importante de funcții: funcția de gradul doi, funcția exponențială etc.

Trebuie remarcată îndeosebi tendința de a prezenta întîi noțiunea de șir, ca funcție definită pe mulțimea numerelor naturale, și apoi progresiile, ca șiruri particulare. Bine înțeles că și noțiunea generală de șir se transmite cu ajutorul unui număr suficient de exemple concrete. (Merită să fie amintită și încercarea constatată la alți profesori, de a prezenta întîi progresiile aritmetice și geometrice, definite însă tot ca funcții luate pe mulțimea numerelor naturale).

Definirea noțiunii de funcție pe bază de mulțimi corespunde punctului de vedere acceptat în știință, relevînd mai bine esența noțiunii decît definițiile vechi. Pe lîngă aceasta, ea mai prezintă și un incontestabil avantaj metodic prin faptul că elimină greutățile întîmpinate în trecut la predarea funcției logaritmice sau a funcțiilor trigonometrice inverse.

În sfîrșit, are o importanță principială faptul că, prin introducerea definiției bazate pe mulțime încă din clasa a VIII-a, se asigură o tratare unitară a acesteia în toate clasele cursului mediu și se pregătește o trecere firească la studiile superioare.

Probleme interesante ridică în predare și studiul proprietăților funcțiilor.

Manualele de algebră pentru clasele a VIII-a și a IX-a tratează creșterea și descreșterea funcției lineare cu atenția cuvenită, însă în mod abstract, fără legătură cu vreo problemă concretă. În lucrările lor, profesorii V. Vasu și M. Boer acordă o importanță deosebită prezentării teoriei într-un mod concret și intuitiv pentru ca — așa cum spune tov. V. Vasu — „elevii să vadă, să trăiască și să înțeleagă ce înseamnă «creșterea» și «descreșterea» unei funcții, precum și ce este maximul unei funcții". Pentru realizarea acestui obiectiv s-au ales exemple al căror scop nu este efectuarea de calcule și interpretarea rezultatelor numerice, ci urmărirea directă, intuitivă a funcției, legată de probleme concrete.

Iată un exemplu: „Fie pe un cerc dat arcul $\widehat{AB} = 120°$. Pe arcul $\widehat{ABC} = 240°$ luăm arcul $\widehat{AM} = x°$. Cum variază aria S a triunghiului AMB cînd x variază?". Rezolvînd această problemă, elevii vor constata intuitiv că între x și S există o dependență funcțională și, cu toate că în clasa a VIII-a nu se poate da o formă analitică acestei funcții, ei pot urmări variația funcției, pot stabili poziția punctului M pentru care funcția are valoare maximă.

O problemă amplu studiată, mai ales de tov. Boer, o constituie legătura dintre noțiunile de ecuație și de funcție.

Manualul de algebră pentru clasa a VIII-a, ediția 1960, definește ecuația ca o egalitate care este adevărată numai pentru *anumite* valori date literelor pe care le conține. La discuția ecuațiilor se dă însă, printre altele, o problemă (problema III) care duce la o ecuație ce este satisfăcută de *orice* valoare dată lui x. Or, aceasta este o contradicție.

Cursul special de algebră elementară de S. I. Novoselov definește ecuația ca o egalitate de două funcții care se consideră simultan în partea comună a domeniilor lor de definiție. În acest sens este tratată această noțiune și în manualul de metodică al lui V. M. Bradis.

În școlile noastre nu se poate realiza în prezent o asemenea tratare, deoarece se predau întîi ecuațiile de gradul I și II și pe urmă funcțiile. În lucrarea sa, tov. Boer propune o metodă de predare a ecuațiilor care ar permite ca rezolvarea acestora să fie pusă în legătură cu studiul funcțiilor. În ce măsură rezolvă această metodă problema ridicată este o chestiune care trebuie să fie încă studiată în procesul de predare, dar considerațiile generale legate de rezolvarea ecuațiilor pe baza studiului proprietăților funcțiilor pot constitui și acum o contribuție la îmbunătățirea predării.

Autorii lucrărilor menționate au subliniat și legătura predării matematicii cu practica, referindu-se la aplicațiile cunoștințelor de matematică în fizică și în tehnică și dînd exemple interesante de aplicare a graficelor la rezolvarea problemelor practice. Într-o problemă de acest gen, de pildă, se studiază mișcarea unei supape de la un motor cu explozie.

Considerăm că experimentarea într-un cerc mai larg a metodelor expuse în lucrările profesorilor Vasu și Boer, completarea lor cu experiența înaintată a altor profesori vor face posibil un progres real în predarea acestui capitol foarte important al cursului de matematică pentru școala medie.

C. Kovacs
conferențiar la I.I.P.C.D.—Cluj

Valorificarea unei experiențe pozitive

Multe dintre lucrările cu caracter metodico-științific elaborate de către profesorii de limba română care s-au prezentat la examenul pentru obținerea gradului II organizat de I.I.P.C.D. Cluj încearcă să ajungă, printr-o analiză atentă și o interpretare justă a faptelor concrete culese din munca de predare, la concluzii menite să îmbunătățească această muncă. O asemenea lucrare este, de pildă, „Metodica predării locuțiunilor adverbiale, prepoziționale și conjuncționale", elaborată de un profesor din Oradea.

Un prim merit al acestei lucrări constă în caracterul ei sistematic. Autorul și-a întocmit un plan pe care l-a urmat cu strictețe în cursul întregii expuneri. În prima parte se referă la predarea cunoștințelor despre locuțiuni. Pornind de la o bibliografie bogată, autorul supune unei atente examinări toate definițiile date noțiunii de locuțiune, cît și definițiile date locuțiunilor adverbială, prepoziațională și conjuncțională. Tot aici, luînd în discuție o serie de probleme metodice legate de predarea locuțiunilor, autorul lucrării se ocupă de utilizarea analizelor și comparațiilor, de predarea noilor cunoștințe pe baza celor care au fost deja însușite, de criteriile cu ajutorul cărora trebuie să fie selecționate exemplele, de diversele modalități ale legării cunoștințelor morfologice cu cele de sintaxă, de procedeele recomandabile în utilizarea materialului didactic etc.

Capitolul „Predarea locuțiunilor la clasa a VII-a" cuprinde, sub forma unui plan de lecție dezvoltat, toate elementele privind conținutul și metodica predării acestei teme. Se stăruie asupra necesității unei examinări temeinice a elevilor cu prilejul verificării, în ora în care se predau locuțiunile adverbiale, a cunoștințelor lor despre adverb, deoarece această verificare constituie un element al pregătirii

lecției noi. Cele discutate la verificare vor fi completate în timpul pregătirii lecției noi prin reîmprospătarea cunoștințelor despre locuțiunile verbale, tratate cu cîteva săptămîni mai înainte.

În comunicarea noilor cunoștințe — se arată în lucrare — profesorul pornește de la exemple luate din operele scriitorilor clasici, din folclor și din texte care vorbesc despre viața de astăzi a patriei noastre. Autorul insistă asupra necesității ca profesorul să cerceteze felul cum au scris elevii textul, efectuînd observații asupra corectitudinii ortografiei și punctuației.

În lucrare se precizează că la analiza gramaticală a textului se va trece numai după ce s-a efectuat analiza conținutului de idei al exemplelor alese. În analiza gramaticală propriu-zisă urmează să se sublinieze în primul rînd cuvintele cu rol de locuțiune adverbială, să se arate ce valoare au, ce rol sintactic îndeplinesc, cum sînt formate și cum sînt ortografiate. Sînt cuprinse aici și comentarii metodice legate de o dictare de control, insistîndu-se în special asupra problemelor de ortografie pe care le ridică locuțiunile adverbiale.

Căutînd să ia în considerație toate aspectele predării locuțiunilor adverbiale, prepoziționale și conjuncționale (fără să deosebească — pentru elevi — în afară de noțiunea de adverbe și locuțiuni adverbiale, și pe aceea de expresie adverbială), lucrarea prezintă în capitolul „Concluzii" cîteva aprecieri judicioase privind diferite probleme cum sînt modalitatea ușurării înțelegerii de către elevi a diferitelor categorii gramaticale, dobîndirea deprinderilor ortografice și de punctuație, preocuparea pentru conținutul logic și valoarea educativă a exemplelor, dezvoltarea gîndirii logice a elevilor, munca independentă, erorile tipice comise de elevi și combaterea lor, utilizarea materialului didactic, metode și procedee folosite în predarea locuțiunilor etc.

Astfel, prin conținutul și tratarea ei, lucrarea contribuie la clarificarea unor probleme metodice, la valorificarea unei experiențe pozitive.

T. Necșa
I.I.P.C.D.—Cluj

În sprijinul cadrelor didactice

Multe din acțiunile organizate de Institutul de perfecționare a cadrelor didactice-București au ca scop orientarea oamenilor școlii în ceea ce privește legarea învățămîntului de viață, de practică, de problemele producției. S-au ținut astfel pe această temă instructaje cu directorii școlilor medii și de șapte ani, cu profesori maiștri, cu responsabili ai cercurilor pedagogice în care sînt grupați profesorii de cunoștințe industriale și agricole și cu inspectori ai secțiilor de învățămînt și cultură.

În cadrul acestor instructaje s-au clarificat numeroase probleme privind modul cum trebuie să fie organizate lucrările practice ale elevilor în școală, în întreprinderile industriale sau pe ogoarele unităților agricole socialiste. Au fost discutate totodată pe larg probleme privind metodele și procedeele prin care pedagogii pot contribui la educația elevilor în spiritul dragostei față de munca productivă.

Asistînd la prelegeri cu caracter teoretic și la numeroase activități cu caracter practic demonstrativ, dezbătînd aprofundat problemele în seminarii și în cadrul consultațiilor individuale și colective, participanții la aceste instructaje au reușit să acumuleze un prețios bagaj de învățăminte, care le vor folosi neîndoielnic la îmbunătățirea activității desfășurate în școli.

Înțelegînd utilitatea acțiunilor menite să îndrume cadrele didactice în problemele legării învățămîntului de viață, Institutul de perfecționare-București și-a proinițiate pînă în prezent, organizînd un curs de perfecționare destinat profesorilor de fizică și chimie. La acest curs se va pune în primul rînd accentul pe familiarizarea profesorilor cu problemele producției prin acțiuni desfășurate în întreprinderi industriale.

Imbinarea teoriei cu practica în cadrul recapitulării

În această perioadă colectivul didactic al şcolii noastre acordă o deosebită atenţie recapitulării materiei, în vederea asigurării unei însuşiri cît mai temeinice de către ucenici a cunoştinţelor şi deprinderilor profesionale.

Luînd în discuţie cele mai eficiente metode de recapitulare a cunoştinţelor, comisiile metodice de specialitate au recomandat profesorilor şi maiştrilor-instructori să utilizeze în cea mai mare măsură, în cadrul lecţiilor recapitulative, lucrările practice de sinteză, schemele şi tabelele rezumative, diafilmele didactice şi lecţiile-excursii în întreprinderile dotate cu cele mai moderne mijloace tehnice.

Iată cum am organizat, în lumina acestor recomandări, recapitularea temei „Filatura pieptănată" la anul II. Anunţînd ucenicilor tema lecţiei care urmează a fi recapitulată, le-am comunicat şi planul recapitulării, pe care l-am schiţat pe tablă. Acest plan se referă la caracterizarea materiei prime în filatura pieptănată, la descrierea operaţiilor de pregătire, la modul de cardare a materialului şi descrierea cardei duble, la tehnica îndepărtării impurităţilor vegetale, la dublarea şi laminarea materialului, la scopul şi etapele pieptănării, la defectele de cardare, dublare şi pieptănare şi la modul de evitare a acestora, la calcularea laminajului şi producţiei.

În lecţia următoare, discutînd cu ucenicii problemele pe care le-au recapitulat, am făcut apel la observaţiile culese de ei în timpul practicii, punîndu-i astfel în situaţia să îmbine strîns cunoştinţele de specialitate însuşite anterior cu experienţa acumulată în producţie. Ucenicii au descris pe larg proprietăţile fizice şi chimice ale lînei şi au relevat condiţiile tehnice de prelucrare pe care le impun aceste proprietăţi, în vederea obţinerii unor fire de calitate superioară. Ei au demonstrat cu pricepere importanţa folosirii cardei duble, înfăţişînd în acelaşi timp defectele posibile şi mijloacele de evitare a lor. Mulţi ucenici au făcut în această privinţă referiri ample la măsurile tehnico-organizatorice adoptate de colectivul întreprinderii „Partizanul roşu" în cadrul întrecerii pentru obţinerea unor produse de calitate tot mai înaltă.

Am urmărit prin această lecţie recapitulativă ca, alături de revizuirea şi adîncirea unor cunoştinţe studiate în cursul anului, să lărgesc orizontul ucenicilor, dîndu-le perspectiva randamentului pe care-l obţin în întregime secţiile unei filaturi. Pentru aceasta am rezolvat cu ei cîteva probleme incluzînd calcule de producţie şi calcule de laminaj.

Momentul final al recapitulării acestei teme l-a constituit excursia la filatura de lînă pieptănată „Octombrie roşu" din Ghimbav, unde ucenicii nu lucraseră pînă atunci şi unde au putut face deci, prin comparaţie, aprecieri asupra procesului tehnologic de fabricaţie şi asupra metodelor de muncă folosite. Pe baza cunoştinţelor însuşite anterior ucenicii au putut să se orienteze de îndată în procesul de producţie al secţiilor acestei întreprinderi şi chiar să preia deservirea unor locuri de muncă, obţinînd un randament egal randamentului mediu al secţiilor.

Îmbinarea repetării şi sistematizării cunoştinţelor în cadrul recapitulării teoretice cu verificarea lor practică în producţie contribuie la consolidarea celor însuşite în cursul anului, fapt care se oglindeşte în creşterea vizibilă a nivelului de pregătire al ucenicilor.

Prof. N. Lupaş
Şcoala profesională
„Partizanul roşu"-Braşov

Întrecere pe profesii între ucenici

Nu de mult, la grupul şcolar de pe lîngă uzinele „Independenţa" din Sibiu s-a desfăşurat etapa pe zonă a concursului pe meserii la specialitatea „forjori". Acest concurs, devenit tradiţional în şcolile profesionale aparţinînd Ministerului Metalurgiei şi Construcţiei de Maşini, constituie un adevărat examen asupra nivelului de pregătire al viitorilor muncitori calificaţi.

La concurs au participat ucenici forjori de la Grupul şcolar „Steagul Roşu", Şcoala profesională „Ernst Thälmann" din Braşov, precum şi de la Grupul şcolar al uzinelor „Independenţa" din Sibiu.

Desfăşurarea concursului a dovedit că ucenicii au o temeinică pregătire, unii dintre ei posedînd cunoştinţe practice excepţionale. Lucrul acesta s-a reflectat în rezultatele bune şi foarte bune obţinute de majoritatea concurenţilor.

IOAN CUTEANU
maistru la grupul şcolar „Independenţa" din Sibiu

Scenă din baletul „Priculiciul" de Zeno Vancea, interpretată de elevi ai Şcolii de coregrafie din Bucureşti

Oglindă a activităţii şcolilor de artă

O serie de spectacole, concerte, recitaluri şi expoziţii prezentate de curînd de şcolile de artă din Capitală oferă un bogat material pentru efectuarea unei analize a pregătirii de specialitate a elevilor din aceste şcoli. Aceste producţii au constituit adevărate examene în public, dînd o imagine amplă atît a deosebitei măiestrii interpretative pe care au atins-o unii elevi cît şi, mai ales, a nivelului ridicat al pregătirii tinerilor din aceste şcoli.

Pentru şcolile de muzică această constatare am putut-o face cu deosebită pregnanţă în interpretarea Simfoniei a VI-a „Pastorala" de Beethoven şi a Concertului pentru vioară şi orchestră de Mendelsohn-Bartholdy — prezentate de Şcoala de muzică nr. 1 din Bucureşti, în recitalul susţinut de elevii Şcolii de muzică nr. 2 şi în spectacolul Şcolii de artă din Sibiu, desfăşurat de curînd în sala Filarmonicii din localitate. Aceeaşi preocupare pentru o înaltă calitate artistică o vădesc majoritatea lucrărilor expuse de elevii Şcolii de arte plastice din Capitală în cadrul expoziţiei închinate celei de a 40-a aniversări de la înfiinţarea partidului sau în programul prezentat recent publicului de Şcoala de coregrafie din Bucureşti.

Toate acestea ne îndreptăţesc să afirmăm că manifestările prezentate sînt o oglindă fidelă a sistemului de pregătire al elevilor în cadrul şcolilor de artă, roade de preţ ale planului de învăţămînt şi ale programelor pentru aceste şcoli, alcătuite pe baza unei concepţii ştiinţifice şi progresiste în domeniul învăţămîntului artistic.

Intrucît la fiecare dintre spectacolele şi expoziţiile prezentate în ultimul timp de elevii şcolilor de artă au participat numeroşi specialişti cu renume în domeniul muzicii, artelor plastice, coregrafiei, care socotesc o datorie a lor de frunte să îndrume şi să încurajeze cu dragoste acest bogat izvor de talente, am socotit interesant să aflăm părerea cîtorva dintre ei.

Printre specialiştii de necontestată competenţă în domeniul pedagogiei muzicale care asistă cu regularitate la concertele şi recitalurile şcolilor de muzică întîlnim pe prof. Ionel Geantă, şeful catedrei de instrumente cu coarde a Conservatorului „Ciprian Porumbescu" şi autorul celei mai noi metodici pentru studierea viorii. Aprecierile lui conturează cîteva dintre cele mai importante trăsături ale conţinutului şi metodicii învăţămîntului nostru muzical elementar şi mediu.

„Însuşirea temeinică a cunoştinţelor muzicale, ca şi a celor din oricare domeniu artistic — ne-a spus tov. prof. Ionel Geantă — impune cu necesitate ca, de la bun început, procesul de instruire să fie conceput într-o gradaţie continuă, pornind de la elementele tehnice de bază şi conducînd elevii pînă la nivelul la care pot interpreta artistic o lucrare, aprofundîndu-i conţinutul. De aceea, pentru ca dezvoltarea elevilor să nu aibă de suferit, este necesar ca studiile şi compoziţiile prezentate în public să reflecte pe deplin dezvoltarea ascendentă a procesului de învăţămînt.

În anii trecuţi s-a mai întîmplat ca unele dintre producţiile şcolilor de artă să nu corespundă întrutotul acestor cerinţe. Anul acesta, însă, colectivele didactice de specialitate ale şcolilor de muzică au înregistrat un incontestabil succes pe linia înţelegerii juste a legăturii organice care trebuie să existe între compoziţiile şi studiile aprofundate în cadrul programelor de specialitate şi lucrările prezentate de elevi la concerte şi recitaluri.

Am avut ocazia să verific temeinica pregătire artistică pe care o primesc elevii şcolilor de muzică şi prin intermediul absolvenţilor acestor şcoli, astăzi studenţi ai Conservatorului „Ciprian Porumbescu". Comparînd însă cunoştinţele lor în raport cu nivelul de cunoştinţe al absolvenţilor din şcolile medii care nu dau pregătire de specialitate elevilor, am constatat, din păcate, unele deficienţe în pregătirea de cultură generală a unor absolvenţi ai şcolilor de artă. Am discutat şi cu tinerii care se află acum în şcoli, constatînd de asemenea, la unii dintre ei, lacune în orizontul de cultură generală. Cred, de aceea, că direcţia principală în care trebuie să fie orientate acum eforturile de îmbunătăţire a învăţămîntului artistic o reprezintă dozarea mai judicioasă a timpului de studiu pe grupe de discipline, pentru îmbogăţirea orizontului de cultură generală al elevilor fără a le supraîncărca programul de lucru.

Numai astfel, completat cu cultura generală temeinică, sistemul de pregătire artistică pe care o primesc elevii în şcoală, asigură formarea unor tineri muzicieni cu un larg orizont de cunoştinţe, legaţi puternic de popor".

★

Un element de bază în pregătirea de specialitate a viitorilor artişti plastici, remarcat în mod pozitiv de toţi pictorii, graficienii şi sculptorii care au vizitat recenta expoziţie a Şcolii de arte plastice din Capitală l-a constituit organizarea lecţiilor de documentare în întreprinderi şi pe şantiere. În cadrul acestor lecţii elevii au efectuat numeroase schiţe, care au fost apoi valorificate în cadrul unor picturi, acuarele şi litografii executate în atelierele şcolii, sub supravegherea profesorilor.

Tov. Ariton Petrescu, directorul şcolii, ne-a explicat că în acest fel s-au născut cele mai valoroase lucrări prezentate în cadrul actualei expoziţii: „Brigada de tineret" de Ştefan Ştirbu, o acuarelă cu colorit plin de prospeţime, sau „Oţelarii" de Aurelia Matei, care are o concepţie plastică foarte interesantă.

Aceeaşi orientare a elevilor către o tematică inspirată din viaţa noastră nouă a stat la baza creaţiei altor valoroase lucrări cum sînt, bunăoară, „Manifestaţie" de F. Codre şi „13 decembrie 1918" de D. Rotaru.

În ansamblu, lucrările prezentate de elevi în cadrul actualei expoziţii dovedesc însuşirea concepţiei noi despre conţinutul tematic al plasticii şi o temeinică pregătire artistică.

★

Tilde Urseanu, maestră coregraf a Teatrului de Operă şi Balet, este nelipsită de la spectacolele prezentate de Şcoala de coregrafie din Bucureşti. Faptul apare cît se poate de firesc dacă ne gîndim că cea mai mare parte dintre tinerii solişti şi dintre membrii corpului de balet al teatrului sînt recrutaţi dintre absolvenţii şcolii de coregrafie.

„Ca pedagog şi ca om care lucrează zi de zi în pregătirea spectacolelor cu foştii elevi ai Şcolii de coregrafie — ne-a spus Tilde Urseanu — apreciez în mod deosebit felul cum se desfăşoară munca de formare a viitorilor balerini şi dansatori. De altfel, lucrul acesta se vădeşte puternic şi în fiecare spectacol-producţie prezentat de şcoală. Astfel, cei mici sînt pregătiţi la început pentru formarea stilului şi a ţinutei. De aceea, dansurile pe care le învaţă sînt compuse de obicei pe muzică de compozitori clasici — Haydn, Mozart, Ceaikovski. Cei din ultimele clase îşi însuşesc dansuri legate de interpretarea şi pregătirea scenică. Aici a fost introdusă, în mod obligatoriu, practica în cadrul spectacolelor clasice de balet care au loc pe scena Teatrului de Operă şi Balet. Ea este cu atît mai necesară cu cît, spre deosebire de elevii din şcolile de muzică şi arte plastice, elevii şcolilor de coregrafie nu vor urma după absolvire un institut de învăţămînt superior, ci vor intra direct în producţie, la unul din teatrele de operă sau de operetă din ţară. Această formă oarecum deosebită de pregătire şi-a dovedit eficacitatea în cadrul recentelor spectacole-producţie ale şcolii.

O mai marte atenţie acordată semnificaţiei ideologice a compoziţiilor coregrafice va contribui la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a învăţămîntului din acest domeniu artistic".

★

După cum se vede, spectacolele prezentate de şcolile de artă au oglindit orientarea cadrelor didactice din aceste şcoli către aplicarea creatoare a programei, au prilejuit cunoaşterea principalelor trepte de însuşire a cunoştinţelor şi aprecierea nivelului de pregătire artistică a elevilor. În acelaşi timp, ele au dat viitorilor artişti posibilitatea să ia un prim contact cu publicul care îi va aplauda în viitorul apropiat ca artişti formaţi.

Matei Borşa

La cabinetul de desen tehnic al Şcolii profesionale din Lupeni

O muncă frumoasă

Cu trei ani în urmă, la Școala medie „Alexandru Ion Cuza" din Capitală a luat ființă o mică orchestră. Elevi care niciodată nu au cîntat la vreun instrument, dar care iubesc frumosul și erau dornici să învețe să cînte la vioară ori chitară, la acordeon ori violoncel, au reușit, cu timiditatea inerentă începutului dar cu o mare încredere în forțele proprii și în ajutorul școlii, să dezlege secretele cîntului la instrumentele muzicale.

Astăzi, orchestra cuprinde 50 de instrumentiști și are un repertoriu bogat, cu care a prezentat programe artistice și în întreprinderi, în fața muncitorilor, ca și la radioteleviziune. Copiii sînt bucuroși de progresele pe care le-au făcut în însușirea artei muzicale, iar școala este mîndră de dînșii. Mîndră pentru perseverența cu care au muncit, pentru dragostea și chiar pasiunea cu care se ocupă de muzică, pentru interesul cu care pregătesc fiecare spectacol, în succesul căruia văd o părticică din prestigiul școlii care i-a crescut și i-a învățat.

În preajma vacanței de vară

Despre amenajarea și înzestrarea taberelor

Nu numai împrejurimile taberei contribuie la recrearea, fortificarea și educarea în bune condiții a copiilor. Înzestrarea taberei cu tot ce e necesar odihnei depline a acestora, desfășurării unor activități variate, atractive și în același timp reconfortante este un alt element ce nu poate fi cîtuși de puțin neglijat.

Copiii — o știm cu toții — vin la tabără dornici să sburde, să facă sport, să rîdă și să cînte. Dorința lor va fi mai bine împlinită dacă încă de la sosire le vom pune la dispoziție material sportiv, instrumente muzicale, cărți interesante și potrivite preocupărilor vîrstei lor etc. Nu sînt buni gospodari acei directori de tabără, acei profesori care nu se îngrijesc cu mult înainte de deschiderea taberei să procure, în cantități suficiente, materialele necesare diferitelor activități. Este adevărat, se întîmplă să existe și greutăți în înzestrarea taberelor cu asemenea materiale. De pildă, nu este ușor să pui la dispoziția copiilor o bibliotecă în care să poată găsi cărțile cele mai îndrăgite, lucrările care îi interesează cel mai mult. Dar asta nu ne îndreptățește să-i lipsim de posibilitatea de a se delecta citind. În cazul cînd tabăra are biblioteca ei, vom revizui desigur, din vreme, lista cărților pe care le conține și vom procura altele noi, avînd grijă să punem la îndemîna copiilor nu numai cărți de literatură beletristică, ci și de popularizare a științei, de artă. Dar dacă tabăra nu are o bibliotecă proprie? Vom capitula în fața acestui neajuns? Firește că nu. În acest caz putem satisface setea copiilor pentru lectură înjghebînd o bibliotecă cu cărți împrumutate de la școala din localitate, de la biblioteca raională, de la biblioteca clubului cel mai apropiat, a căminului cultural etc.

Un diriginte își exprima la începutul anului școlar mulțumirea pentru faptul că, stînd de vorbă cu elevii săi la întoarcerea din tabără, a constatat că nici unul din ei nu-și pierduse în timpul șederii acolo interesul pentru știrile publicate în presa de copii și tineret, pentru ceea ce se petrece în viața politică internă și internațională. Explicația? Cît se poate de simplă. Conducerea taberei luase din vreme măsuri pentru abonarea taberei la ziare și reviste pentru copii, ceea ce a făcut ca pionierii și școlarii să poată fi ținuți la curent în permanență cu evenimentele curente, să nu fie rupți de viață, de actualitate.

Materialele pomenite mai sus ca fiind utile jocului și activităților recreative ale copiilor vor putea fi folosite din plin numai dacă asigurăm și alte condiții necesare vieții în tabără. Bunăoară, la tabără nu pot să lipsească terenul de sport, terenul de jocuri pentru cei mici, ca și locul special amenajat pentru plajă, căci sportul, exercițiile de cultură fizică, mișcarea vor fi intens folosite, ele ajutînd la călirea organismelor, la fortificarea lor. Terenul de sport va fi amenajat pentru a se putea practica principalele sporturi — volei, baschet ș.a. El trebuie prevăzut cu o pistă de alergări, gropi cu nisip și platforme pentru sărituri.

O deosebită atenție trebuie să acordăm locului în care copiii sînt conduși să facă plajă sau baie. Chiar și taberele care nu funcționează la mare, dacă sînt așezate — așa cum arătam că e necesar — în apropierea unor ape curgătoare, pot avea plajă. Directorii lor se vor îngriji din vreme de alegerea și amenajarea acestor locuri. Dacă apa are plajă naturală, vom avea grijă să netezim partea pe care o rezervăm pentru copii, ca nisipul să fie uscat, să alegem pentru plajă locul cel mai însorit și mai liniștit. Atunci cînd, la mare, plaja are dune de nisip sau resturi de vegetație maritimă, acestea vor fi înlăturate. Cînd apa nu are plajă naturală, aceasta se poate amenaja, înlăturîndu-se iarba de pe o porțiune mai mare de pămînt și întinzînd pe locul rămas gol un strat uniform de nisip.

Cei care au lucrat în taberele pentru pionieri și școlari știu cît de mult îi atrage pe aceștia baia în mare sau în apă curgătoare. Nu avem dreptul să-i privăm pe copii de această bucurie și mai ales de acest mijloc de a le căli organismul, de a-i inviora prin eforturile pe care le depun în cursul înotului, al jocului în apă etc. Pentru a evita accidentele, alegem cu atenție locul pentru baie: acolo unde apa nu este adîncă, nu face vîrtejuri și nu are gropi, acolo unde fundul ei nu are pietre ascuțite, rădăcini, resturi de obiecte casnice etc. Cel mai bun loc pentru scăldat este acela unde rîul are fundul nisipos și malurile netede și nisipoase, iar apa este limpede și foarte curată (pentru aceasta locul de baie va fi ales mai sus de localitatea unde se află tabăra, unde avem certitudinea că nu se scurg canale, nu se spală rufe sau nu se adapă ori se scaldă vitele).

Un alt teren necesar fiecărei tabere pentru pionieri și școlari este platoul pionieresc, a cărui mărime este în funcție de numărul copiilor. Neapărat platoul trebuie să aibă în mijloc catargul pe care pionierii vor urca în fiecare dimineață și vor coborî în fiecare seară drapelul.

Pentru buna desfășurare a vieții din tabără este bine ca aceasta să funcționeze într-o singură clădire. Dacă nu se poate realiza acest lucru, trebuie să avem în vedere ca pavilioanele să fie măcar aproape unele de altele.

Cele mai bune încăperi ale taberei — camerele cele mai luminoase, mai ușor de aerisit — vor fi rezervate pentru dormitoare. Un rînd din ramele de la ferestre poate fi prevăzut cu tifon sau plasă deasă de sîrmă, pentru a împiedica pătrunderea în dormitoare a muștelor și țînțarilor și a asigura în același timp o bună aerisire. Paturile vor fi din fier cu rețea sau vor avea somiere. Paturile pliante din lemn și pînză, fiind incomode, neodihnitoare și nerezistente, nu se recomandă. Alături de fiecare pat e necesară o noptieră în care copilul își poate așeza în ordine unele lucruri personale. În dormitor se mai poate pune o oglindă, o măsuță acoperită cu o față curată și călcată, cîteva scaune. Cuierul pentru haine — și el indispensabil — nu va sta însă în nici un caz în dormitor, ci pe coridor sau în alt loc.

În ceea ce privește sufrageria, aceasta va fi instalată în apropierea bucătăriei, de asemenea într-o încăpere luminoasă, ușor de aerisit și încăpătoare, astfel încît copiii să poată lua masa nestingheriți. Vom da un aspect plăcut încăperii dacă vom pune pe mese vase cu flori, iar pe pereți cîteva tablouri, lozinci scrise cu îngrijire, de preferat pe sticlă.

Bucătăria va cuprinde o încăpere rezervată pentru gătit, alta pentru prepararea alimentelor și alta pentru spălatul vaselor. În nici un caz ea nu poate funcționa în aer liber, căci aici nu se pot asigura condițiile igienice pentru prepararea bucatelor. Fără îndoială, o magazie de alimente, cu răcitor sau o ghețărie pentru păstrarea alimentelor alterabile, vesela necesară gătitului și servirii mesei sînt de asemenea foarte trebuitoare unei tabere. Și, pe lîngă acestea, bine înțeles, sălile de dușuri, spălătoria, infirmeria, camera de izolare, cabinetul medical și încăperi pentru director și colectivul pedagogic, alături de camerele speciale în care copiii își vor petrece timpul în zilele ploioase și în care vor desfășura diferite activități (camera pionierilor, clubul etc.) — dotate cu toate cele necesare.

Pentru asigurarea securității taberei și prevenirea incendiilor vom avea grijă ca fiecare clădire să aibă stingătoare suficiente, precum și următoarele materiale puse în cea mai mare ordine: două găleți, două lopeți, un topor, un tîrnăcop, o scară de 4 metri, un felinar, două butoaie cu apă a 400 litri și o ladă cu nisip.

Copiii veniți la odihnă și recreare se vor simți și mai bine dacă la frumusețea locurilor în care este așezată tabăra se va adăuga și frumusețea încăperilor taberei, a curții ei, a clădirii în general. De aceea, cît mai multe flori, verdeață, alei îngrijite, bănci, locuri umbroase și chioșcuri în care copiii să se poată adăposti în caz de ploaie sau să poată desfășura activități în aer liber, cît mai multă curățenie și ordine.

Acestea sînt, în mare, cerințele ce se pun în fața organizatorilor de tabere din punct de vedere al înzestrării acestora, cerințe ce nu pot fi rezolvate în ultimul moment și mai ales după sosirea copiilor în tabără, ci cu mult înainte.

Pentru educația igienico-sanitară a elevilor

În cadrul măsurilor inițiate în ultima vreme de Comitetul Central al Crucii Roșii în scopul stimulării activității sanitare în rîndul tineretului școlar a avut loc recent, la Deva, o consfătuire la care au participat responsabilii cu munca de educație sanitară și de tineret ai birourilor regionale de Cruce Roșie. Au luat parte de asemenea, la această consfătuire, activiști ai Comitetului Central al Crucii Roșii, reprezentanți ai organizației U.T.M. și cadre didactice.

În cadrul consfătuirii, ale cărei lucrări au fost conduse de dr. Florica Bagdasar, vicepreședinte al C.C. al Crucii Roșii, a fost popularizată pe larg experiența pozitivă dobîndită de Comitetul regional Hunedoara al Crucii Roșii în ceea ce privește desfășurarea activității sanitare în rîndurile elevilor.

Înțelegînd că educația sanitară de masă face parte integrantă din educația comunistă, Comitetul regional, în strînsă colaborare cu secția de învățămînt și cultură a Sfatului popular regional și Comitetul regional U.T.M., sub îndrumarea și cu sprijinul organelor de partid a urmărit dezvoltarea cunoștințelor igienico-sanitare ale elevilor și respectarea normelor de igienă a procesului de învățămînt. Au fost luate în acest scop numeroase măsuri. Astfel, încă de la începutul anului școlar Comitetul regional de Cruce Roșie al regiunii Hunedoara a editat o broșură care cuprinde instrucțiunile comune ale Comitetului Central al Crucii Roșii, ale Ministerului Învățămîntului și Culturii, ale Comitetului Central al U.T.M. și ale Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale pentru îmbunătățirea muncii de educație sanitară în rîndurile tineretului școlar, precum și un ghid metodologic pentru aplicarea acestor instrucțiuni. S-a organizat apoi o ședință de instructaj la care au participat șefii secțiilor de învățămînt și cultură din regiune medici șefi, secretari ai comitetelor de Cruce Roșie raionale și orășenești, responsabili cu munca de Cruce Roșie din școli etc. Cu această ocazie a fost organizată și o lecție deschisă de igienă, precum și un exercițiu sanitar model. Ședințe de instructaj sanitar au mai avut loc și în cadrul unui mare număr de școli din regiune. Cu prilejul acestor ședințe au fost popularizate instrucțiunile pentru organizarea și desfășurarea activităților educativ-sanitare. Totodată în școli au fost răspîndite broșurile cuprinzînd instrucțiunile comune și ghidul metodologic, precum și broșuri privind organizarea celor 5 minute de control igienico-sanitar, manuale G.P.A.S., materiale de agitație vizuală, albume pliante, albume conținînd noțiuni cu privire la acordarea primului ajutor etc.

Cu sprijinul secției sanitare regionale și al centrului farmaceutic regional posturile sanitare școlare au fost dotate cu medicamentele necesare primului ajutor, s-au înființat în școli colțuri sanitare și gazete satirice menite să contribuie la înarmarea elevilor cu deprinderea de a respecta normele de igienă.

O atenție deosebită a fost acordată Concursului școlar „Sanitarii pricepuți". Pînă în prezent concursul s-a desfășurat în șase raioane.

O preocupare deosebită a constituit-o nivelul predării lecțiilor de educație sanitară. Medicii care au fost repartizați școlilor din regiune folosesc în lecțiile lor forme de predare variate, dau atenție utilizării demonstrațiilor practice, schițelor la tablă, materialului didactic etc.

Măsurile luate de Comitetul regional Hunedoara al Crucii Roșii n-au întîrziat să-și arate roadele. Acest fapt a putut fi constatat la toate școlile vizitate de participanții la consfătuire și în special la cele din raioanele Sebeș, Alba Iulia, Orăștie și Petroșani. Folosirea judicioasă a celor 5 minute igienico-sanitare la începutul zilei de școală, întreținerea și deservirea în bune condiții a posturilor sanitare și a colțurilor sănătății de către colective sanitare bine instruite, folosirea cu regularitate de către elevi a truselor igienice personale, ținuta corectă și îngrijită a elevilor în general au lăsat o bună impresie asupra vizitatorilor.

Sînt demne de apreciat, de asemenea, graficele în care se înregistrează zilnic starea igienico-sanitară a elevilor și a igienei claselor și care servesc drept stimulent pentru întreceri, rezultatele frumoase obținute în predarea lecțiilor de educație sanitară la Școala medie din Hunedoara, la Școala de 7 ani din Ighiu, la Școlile nr. 1 și nr. 2 din Petroșani, la Școala de 7 ani din Apoldul de Jos, la Școala medie nr. 1 din Miercurea etc.

Grupa sanitară a pionierilor din Lenauheim, regiunea Banat, la o demonstrație de prim-ajutor medical

În privința metodelor de muncă și a eficienței educației sanitare s-au constatat, însă, și unele aspecte negative. Așa, de exemplu, în unele școli ca cea din Orăștioara de Sus, orele de educație sanitară au fost predate, cu știrea conducerii școlii, prin comasarea claselor. La școlile din Gura Sadu, Daia și Beriu, lecțiile de educație sanitară au fost programate după orele de curs, ceea ce a dus la supraîncărcarea elevilor. În alte școli ca cele din Dobra, Brănișca, Apoldul de Sus, cadrele didactice au contribuit prea puțin la rezolvarea problemelor educației sanitare, lăsînd această sarcină mai mult în seama medicului. Aici predarea lecțiilor de educație sanitară continuă să aibă un pronunțat caracter teoretic, aplicațiile practice fiind în mare măsură neglijate.

În unele cazuri medicii se limitează numai la predarea lecțiilor, fără a se preocupa de îmbunătățirea stării sănătății elevilor și de îmbunătățirea condițiilor de igienă din școală. Semnificative în această privință sînt aspectele oferite de școlile din Dobrești și Pui, de Școala nr. 1 din Sebeș, de Școala pedagogică din Deva, de Școala „Petőfi Sandor" din Deva și Școala medie din Brad. Criticînd astfel de lipsuri participanții la consfătuire au indicat totodată și căile prin care ele pot fi înlăturate, măsurile ce se impun pentru continua îmbunătățire a muncii.

Consfătuirea, schimbul de experiență care s-a realizat în cadrul ei, numeroasele aspecte pozitive pe care ea le-a pus în evidență au constituit un prilej de bogate învățăminte, care vor contribui neîndoielnic la îmbunătățirea muncii de educație igienico-sanitară în rîndurile tineretului școlar, la ridicarea acesteia pe o treaptă superioară.

R. Nan

CĂRȚI / CĂRȚI

V. Țîrcovnicu :

„MUNCA EDUCATIVĂ ÎN INTERNATE"

Apărută de curînd în E.S.D.P., lucrarea „Munca educativă în internate" de V. Țîrcovnicu prezintă, pe baza experienței Școlii medii din Oravița, metodele și procedeele folosite de conducerea școlii și de colectivul pedagogic pentru organizarea muncii educative în internat, în așa fel încît întreaga activitate desfășurată aci să contribuie la educarea comunistă a elevilor.

Lucrarea este valoroasă atît prin conținutul ei, cît și prin faptul că umple un gol în literatura noastră pedagogică, în care studiile referitoare la problemele internatelor școlare nu sînt încă prea numeroase.

În capitolul privind organizarea muncii educative sînt prezentate măsurile luate pentru asigurarea bazei materiale a internatului — condiție necesară bunei desfășurări a muncii educative — pentru organizarea regimului de zi al elevilor interni și, implicit, a muncii de învățătură în internat. Este de remarcat faptul că autorul concepe organizarea internatului, nu ca o problemă izolată, ci ca o parte integrantă a întregii munci din școală, la care sînt chemați să participe toți factorii ei educativi. Ca urmare, problemele internatului sînt cuprinse în planul general de activitate al școlii, în care sînt incluse și obligațiile diriginților și profesorilor pentru sprijinirea muncii din internat.

O atenție deosebită este acordată asigurării regimului de zi al elevilor — regim stabilit în consiliul pedagogic — și care constituie un mijloc de seamă pentru menținerea capacității de muncă fizică și intelectuală a elevilor, pentru asigurarea unui regim rațional de activitate și odihnă a acestora și pentru înarmarea lor cu deprinderi de muncă ordonată.

Partea fundamentală a lucrării o formează capitolul „Educarea elevilor interni în spiritul moralei comuniste", în care autorul tratează principalele aspecte ale procesului de educare comunistă a elevilor în condițiile vieții de internat, subliniind mijloacele folosite pentru educarea școlarilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, pentru formarea atitudinii comuniste față de muncă și față de proprietatea obștească, pentru formarea trăsăturilor de caracter ale omului de tip nou. Sînt reliefate puternic rolul și influența profesorilor și îndeosebi a pedagogilor din internat în conducerea procesului educativ. Autorul subliniază faptul că de pregătirea profesională a pedagogului, de tactul lui pedagogic, de exemplul pe care propria sa comportare o oferă colectivului de elevi depinde în mare măsură efectul muncii educative desfășurate în internat. Se insistă asupra metodelor bune ce trebuie folosite în munca educativă — cum sînt îmbinarea metodei convingerii cu cea a constrîngerii, folosirea cu precădere a procedeelor de stimulare a copiilor prin scoaterea în evidență a ceea ce este pozitiv în atitudinea și activitatea lor etc.

Un deosebit interes stîrnesc referirile la organizarea și educarea colectivului de elevi din internat. De altfel, una din ideile pedagogice de bază ale lucrării este necesitatea educării elevilor în colectiv, prin colectiv și pentru colectiv ca principiu al educației socialiste menit să dezvolte conștiința socialistă, simțul de răspundere și spiritul de inițiativă al elevilor, condiții esențiale pentru formarea trăsăturilor de caracter ale omului de tip nou.

Prezintă interes și cele spuse în legătură cu alegerea și alcătuirea comitetului de conducere al elevilor din internat, stabilirea de responsabilități pe diferite probleme, modul de funcționare a colectivelor etc.

Într-un mod just este tratată și problema prieteniei și a tovărășiei în internat, a relațiilor tovărășești și prietenești dintre băieți și fete. Folosind o serie de exemple concludente, lucrarea subliniază rolul educatorului în determinarea unei comportări juste, dar mai ales influența puternică pe care colectivul de elevi, bine îndrumat, o poate avea în formarea unei opinii sănătoase în ce privește relațiile dintre copii.

Capitolul al III-lea al lucrării tratează despre educația estetică a elevilor din internat. Este bine că autorul acordă o atenție deosebită acestei laturi a educației comuniste care de multe ori se realizează în internate spontan și nu printr-o acțiune organizată a educatorilor. Pe lîngă sublinierea mijloacelor pe care colectivul pedagogic le folosește în acest scop (frumosul din natură, mediul ambiant, operele de artă, muzica, teatrul, cinematograful, literatura), lucrarea scoate în evidență și străduințele depuse de pedagogii de la internatul Școlii medii din Oravița pentru a-i influența direct pe elevi în ceea ce privește formarea gustului pentru tot ceea ce este frumos și formarea unei conduite civilizate. Și aici este subliniată importanța exemplului personal al educatorului, ca și forța opiniei colectivului.

Cu toate aspectele pozitive, lucrarea despre munca educativă în internate are și unele lipsuri. Astfel, o serie de aspecte ale muncii educative din internat sînt atinse tangențial și, ca urmare, apar estompate. Așa este, de exemplu, ajutorul organizației de pionieri și U.T.M. pentru întărirea muncii educative din internat. Se specifică doar faptul că din comitetul de elevi al internatului fac parte unul sau doi utemiști din comitetul U.T.M. al școlii, dar influența educativă a organizației de tineret asupra copiilor care locuiesc în internat nu este de loc prezentată. Nu apare suficient de clar cum participă elevii din internat la viața de organizație și la activitatea în afara clasei și extrașcolară, conform planului general al școlii și ținînd seama de faptul că ei nu pot fi lăsați în afara acestor activități care fac parte integrantă din procesul instructiv-educativ. Nici măcar nu este pusă problema îmbinării regimului de zi al elevilor din internat cu regimul de zi al elevilor școlii.

De asemenea, foarte ștearsă apare legătura dintre școală și în special dintre conducerea internatului și părinții elevilor.

Este adevărat că autorul ne avertizează asupra faptului că prezintă doar „unele aspecte din experiența internatului". Totuși, munca educativă este o acțiune unitară și, ca urmare, era necesar să se releve mai precis rolul cadrelor didactice, al pedagogilor, al organizației de tineret și al familiei, acțiunile lor conjugate pentru succesul muncii educative.

În ceea ce privește regimul de zi, prezentat ca fiind același pentru toate clasele, considerăm că nu poate fi practic respectat de elevii mari, în special de aceia din clasa a XI-a, care au nevoie pentru pregătirea lecțiilor de un timp mai îndelungat decît cei din clasa a V-a, de pildă.

Problema pregătirii lecțiilor și a temelor primite la cursuri este tratată în carte cu toată seriozitatea, ea fiind considerată principala sarcină a elevilor din internat. Sînt minuțios arătate măsurile luate pentru sprijinirea și întărirea muncii de învățătură. Considerăm însă că acțiunea directă a pedagogului în îndrumarea studiului elevilor — în special al celor din clasele VIII—XI și pentru toate obiectele — comportă riscuri care pot afecta calitatea cunoștințelor.

De asemenea, este îndoielnică necesitatea unor cercuri speciale pentru elevii din internat (în lucrare se vorbește despre un cerc special de muzică). Dacă în școală sînt organizate asemenea cercuri, de ce să facem altele, paralele, în internat? Organizarea unor activități recreative în internat nu poate fi confundată cu activitatea cercurilor, care au alte principii de organizare. Tot astfel, credem că este bine ca îndrumarea muncii de creație a elevilor (la literatură, desen etc.) să se facă în cadrul școlii.

Dată fiind experiența bogată a autorului lucrării, ar fi fost binevenită pentru cititor prezența, în anexă, a unui număr mai mare de documente școlare. De exemplu, ar fi suscitat interes partea referitoare la munca în internat din planul general de muncă al școlii, planul de muncă al comitetului de elevi al internatului, planul de muncă al pedagogului etc.

Lucrarea „Munca educativă în internate" conține însă, în ansamblu, un material valoros. Ea atrage atenția asupra importanței preocupărilor pentru educarea copiilor din internate, aceasta reprezentînd conținutul principal al muncii colectivelor pedagogice care lucrează în internate.

Prof. M. Săvulescu
directoarea Școlii medii
„I. Creangă" — București

La expoziția de portrete—picturi și sculpturi — deschisă la Palatul R.P.R. în cinstea aniversării a 40 de ani de la crearea P.C.R. au fost prezentate și portrete ale unor cadre didactice fruntașe. Clișeul de față reprezintă bustul învățătoarei comuniste Florica Toma, realizat de sculptorul Petru Balogh.

Lucrări de literatură pedagogică în curs de apariție

Editura de stat didactică și pedagogică și-a intensificat în acest an preocupările pentru editarea lucrărilor de literatură pedagogică menite să răspundă unui cerc tot mai larg de probleme din munca școlii și a cadrelor didactice. Astfel, sînt în pregătire și vor apărea în curînd lucrări de pedagogie generală, de psihologie pedagogică, de metodică, texte pedagogice din operele unor scriitori clasici etc.

Un loc important îl ocupă în planul editurii lucrările pe teme educative, care răspund unor importante cerințe ale școlilor noastre. Lucrarea „Educația estetică a elevilor prin artă" *bunăoară, elaborată de Institutul de științe pedagogice, se oprește asupra influenței pe care o exercită arta și frumosul asupra conștiinței elevilor. Vor apărea, în traducere, lucrările pe teme educative* „Organizarea și educarea colectivului de elevi" *de* I. N. Boldirev, „Metodica muncii dirigintelui" *de același autor și* „Educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente *de* E. V. Gmurman. *Se află sub tipar o culegere care urmărește să pună la îndemîna diriginților texte menite să contribuie la educarea comunistă a elevilor. Ea va cuprinde texte din literatura română, sovietică și universală, ca și unele indicații referitoare la modul în care acestea pot fi folosite de diriginți. Textele sînt selecționate în funcție de nivelul și vîrsta elevilor, fiind grupate pe trei teme mari : completarea culturii generale și formarea concepției ateist-științifice despre lume ; comportarea elevilor în spiritul moralei comuniste, diferite trăsături ale personalității. Lucrarea se anunță a fi deosebit de utilă pentru munca diriginților și a învățătorilor pe linia educării elevilor în spiritul concepției materialist-dialectice despre lume și a formării caracterului.*

O altă grupă valoroasă de lucrări cuprinse în planul din acest an al Editurii de stat didactice și pedagogice urmărește să valorifice moștenirea pedagogică înaintată. Se găsesc sub tipar texte pedagogice alese din opera lui A. N. Dobroliubov și Pestalozzi. În același scop se pregătește pentru tipar o lucrare mai amplă, elaborată de Institutul de științe pedagogice, cuprinzînd texte din operele celor mai cunoscuți pedagogi și filozofi din perioada pre-marxistă care s-au ocupat de problemele învățămîntului. Într-un stadiu avansat se găsește și „Dicționarul pedagogic" *vol. I, lucrare așteptată cu mult interes de cadrele didactice, care cuprinde noțiunile cele mai importante din domeniul științelor pedagogice.*

CONCURS

Institutul agronomic din Timișoara organizează un concurs pentru ocuparea următoarelor posturi vacante :

1) Asistent la disciplina Educație fizică, poziția II/2 din statul de funcțiuni.

2) Asistent la catedra de Chimie și alimentație, disciplina Chimie anorganică, organică și biologică, poziția VIII/13 din statul de funcțiuni.

3) Asistent la catedra de Zootehnie generală, disciplina Zootehnie generală, poziția IX/6 din statul de funcțiuni.

4) Asistent la catedra de Practică, disciplina Introducerea în practica agricolă, poziția XI/7 din statul de funcțiuni.

5) Asistent la catedra de Practică, disciplina Introducerea în practica agricolă, poziția XI/4 din statul de funcțiuni.

6) Șef de laborator la catedra de Zootehnie generală, poziția IX/13 din statul de funcțiuni.

7) Preparator principal la catedra Chimie și alimentație, poziția VIII/15 din statul de funcțiuni.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta Rectoratului Institutului agronomic Timișoara în decurs de o lună de la data publicării acestui anunț o cerere în acest sens, la care vor anexa următoarele acte : copie legalizată de pe actele de studii ; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar ; certificatul de caracterizare a activităților profesionale și obștești eliberat de instituția (întreprinderea) la care își are funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt ; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ; autobiografie.

Concursul pentru ocuparea posturilor de mai sus se va ține la Institutul agronomic din Timișoara în termen de două luni de la data apariției în ziar a anunțului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA București Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17 80 20 Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" Piața Scînteii București